

T.C.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE YER ALAN
KAVRAMLARI ANLAMA DÜZEYLERİ

Ahmet TURAN ALTUNPARA

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı

Prof. Dr. F. Mehmet DERVİŞOĞLU

SİVAS
2019

ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİNDE YER ALAN
KAVRAMLARI ANLAMA DÜZEYLERİ

Ahmet Turan ALTUNPARA

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Anabilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. F. Mehmet DERVİŞOĞLU

Sivas
Eylül-2019

KABUL VE ONAY

Ahmet Turan ALTUNPARA'nın hazırlamış olduğu“Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramları Anlama Düzeyleri” başlıklı bu çalışma, 23.08.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, “Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Mustafa ÇELEBİ

(Jüri Başkanı)

Prof.Dr.Fatih Mehmet DERVİŞOĞLU

(Danışman)

Prof.Dr.Gülpınar AKBULUT ÖZPAY

(Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

.../.../

Doç. Dr. Fatih KARAKUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

.../.../.....

Ahmet Turan ALTUNPARA

ÖZET

ALTUNPARA, Ahmet Turan,. Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramları Anlama Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2019.

Bu araştırmanın amacı, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeylerini ortaya koymaktır.

Araştırma kapsamında nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Sivas Merkez ilçede altı farklı okulda öğrenim gören 476 ortaokul 8. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Bu araştırma beş bölümden oluşmaktadır. I.Bölümde; problem durumu ve alt problemlere, araştırmanın amacına, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara, II. Bölümde; Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi, tarih öğretimi, kavram ve kavram özelliklerine, çeşitlerine ve kavram öğrenme tanımlarına, III. Bölümde; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizine, IV. Bölümde; araştırmanın bulgularına ve yorumlarına, V. Bölümde; sonuç tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Öğrencilerin bilgilerine ulaşabilmek için uygulanan kavram başarı testinde yer alan bilgi formu ve öğrencilerin kavramları anlama düzeylerini ölçebilmek için 40 sorudan ibaret dört seçenekli çoktan seçmeli kavram başarı testi yapılmıştır. Araştırmada kapsamında veri toplama aracı olarak Aycan (2010) tarafından oluşturulan “Kavram Başarı Testi (KBT)” kullanılmıştır. Araştırman elde edilen verilerin analizinde; Betimsel İstatistikler, Bağımsız örneklemler için t-testi ve Tek yönlü ANOVA kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeylerinin; cinsiyet, anne eğitim durumu, anne mesleği, baba eğitim durumu, baba mesleği, aylık gelir düzeyi ve öğrenim görülen okula göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kavram, Kavram Öğrenme, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük.

ABSTRACT

ALTUNPARA, Ahmet Turan,. Middle School 8th Grade History of the Republic of Turkey and Atatürk Students Involved in the Course Concepts Understanding Levels, Master Thesis, Sivas, 2019.

The purpose of this study is to reveal the levels of understanding the concepts involved in the Republic of Turkey Revolution History and Kemalism lesson by secondary school 8th grade students. In this study scanning model from quantitative research methods was used.

The sampling of the study is 476 secondary school 8th grade students from different secondary schools of Central District of Sivas in the 2018-2019 Academic Year.

This research consists of five parts. In Chapter 1; the problem situation and sub-problems, the purpose of the research, assumptions, limitations and definitions, in Chapter 2; History of the Republic of Turkey reforms, history teaching, concepts and features of the concept, types and concepts of learning, Chapter 3; model of the study, universe and sample, data collection and analysis of data, Chapter 4; the findings and comments of the research, in Chapter 5; results discussion and suggestions are given. In order to obtain the information of the students, the four-choice multiple-choice concept achievement test was conducted to measure the level of comprehension level of the students' knowledge form and the information form included in the concept achievement test. In this study as a means of data collection Concept Achievement Test (CAT) created by Ayca (2010) was used. In the analysis of data obtained from the study; Descriptive statistics, t-test for independent samples and One-way ANOVA were used.

As a result of this study, it is seen that there are misconceptions of 8th grade students in many concepts involved in the Republic of Turkey Revolution History and Kemalism lesson and there are also significant difference in misconceptions according to gender, mother education status, mother's profession, father education status, father's profession, monthly income level, school.

Key Words: Concept, Concept Learning, Republic of Turkey Revolution History and Kemalism

ÖNSÖZ

Geçmişten günümüze ve hatta geleceğe giden yolda ülkemizde demokrasinin daha etkin bir şekilde yaşanması için öğrencilerin; demokrasinin tarihî gelişim sürecini bilmeleri ve demokratik toplum düzeninin gerektirdiği değer, tutum ve davranışları kazanmaları beklenir. Ayrıca, Atatürk ilke ve inkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlardaki gelişimine katkısını kavramaları; millî ve evrensel değerleri içselleştirerek hayatlarının her alanına yansıtmaya istekli olmaları ve millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında dayanışmanın önemini fark etmeleri gerekir. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine önemli görevler düşmektedir.

Bu çalışmada, tezin ortaya çıkması sürecinde izlemiş olduğum yol ve yöntemleri kontrol ederek onaylayan ve desteklerini üzerimden eksik etmeyen, yanımda olan değerli hocam, danışmanım Prof. Dr. Fatih Mehmet DERVİŞOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım. Çalışmamın farklı aşamalarında yardımını esirgemeyen Doç. Dr. A. Hakan HANÇER'e ve Arş. Gör. Olcay KAHRAMAN'a teşekkür ederim.

Bu çalışmayı tamamlamamda, desteklerini esirgemeyen, varlıklarını hissettiğim aileme ve çocuklarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	SAYFA NO
ETİK SÖZÜ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1. Giriş.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	5
1.6. Varsayımlar.....	5
1.7. Sınırlılıklar.....	5

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi	7
2.2 Tarih Öğretimi.....	10
2.3 Kavram.....	11
2.4 Kavram Özellikleri	11
2.5 Kavram Çeşitleri	13
2.6 Kavram Öğrenme	15

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	16
3.2. Evren ve Örneklem.....	16
3.3 Verilerin Toplanması	17
3.4 Verilerin Analizi.....	17

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	18
4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	38
4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	41
4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	43
4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	45

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1 Başarı Testi Maddelerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	47
5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	57
5.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	58
5.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	58
5.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	59
5.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	59
5.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	59
5.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	60
5.3 Öneriler	60

KAYNAKÇA	62
-----------------------	----

EKLER

Ek-1 Kavram Başarı Testi.....	67
-------------------------------	----

Ek-2 Ölçek İzin Belgesi	71
Ek-3 Okullar için İzin Belgesi.....	72
ÖZGEÇMİŞ	73

TABLolar LİSTESİ

	SAYFA NO
Tablo 2.1 Kavram özellikleri	12
Tablo 3.1- Araştırma örneklemine ilişkin betimsel bulgular	16
Tablo 3.2- Araştırmada elde edilen verilere yönelik kullanılan uygun istatistiksel tekniklere ilişkin bilgiler	17
Tablo 4.1- Öğrencilerin “Anlaşma” kavramını anlama düzeyleri	18
Tablo 4.2- Öğrencilerin “Antlaşma” kavramını anlama düzeyleri	19
Tablo 4.3- Öğrencilerin “Antant” kavramını anlama düzeyleri	19
Tablo 4.4- Öğrencilerin “Azınlık” kavramını anlama düzeyleri	20
Tablo 4.5- Öğrencilerin “Bağımsızlık” kavramını anlama düzeyleri..	20
Tablo 4.6- Öğrencilerin “Blok” kavramını anlama düzeyleri	21
Tablo 4.7- Öğrencilerin “Cumhuriyet” kavramını anlama düzeyleri	21
Tablo 4.8- Öğrencilerin “Demokrasi” kavramını anlama düzeyleri	22
Tablo 4.9- Öğrencilerin “Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri	22
Tablo 4.10- Öğrencilerin “Emperyalizm” kavramını anlama düzeyleri	23
Tablo 4.11- Öğrencilerin “Etabli” kavramını anlama düzeyleri	23
Tablo 4.12- Öğrencilerin “Gazi” kavramını anlama düzeyleri.....	24
Tablo 4.13- Öğrencilerin “Genelge” kavramını anlama düzeyleri.....	24
Tablo 4.14- Öğrencilerin “İslahat” kavramını anlama düzeyleri.....	25
Tablo 4.15- Öğrencilerin “İhtilal” kavramını anlama düzeyleri.....	25
Tablo 4.16- Öğrencilerin “İşgal” kavramını anlama düzeyleri.....	26
Tablo 4.17- Öğrencilerin “İsyân” kavramını anlama düzeyleri.....	26
Tablo 4.18- Öğrencilerin “İtilaf” kavramını anlama düzeyleri.....	27
Tablo 4.19- Öğrencilerin “İttihat” kavramını anlama düzeyleri	27
Tablo 4.20- Öğrencilerin “İnkılap” kavramını anlama düzeyleri	28
Tablo 4.21- Öğrencilerin “Kamuoyu” kavramını anlama düzeyleri	28

Tablo 4.22- Öğrencilerin “Kongre” kavramını anlama düzeyleri	29
Tablo 4.23- Öğrencilerin “Manda” kavramını anlama düzeyleri	29
Tablo 4.24- Öğrencilerin “Meşrutiyet” kavramını anlama düzeyleri	30
Tablo 4.25- Öğrencilerin “Milliyetçilik” kavramını anlama düzeyleri	30
Tablo 4.26- Öğrencilerin “Misak-ı Milli” kavramını anlama düzeyleri	31
Tablo 4.27- Öğrencilerin “Miting” kavramını anlama düzeyleri	31
Tablo 4.28- Öğrencilerin “Muharebe” kavramını anlama düzeyleri	32
Tablo 4.29- Öğrencilerin “Mutlakiyet” kavramını anlama düzeyleri	32
Tablo 4.30- Öğrencilerin “Müttefik” kavramını anlama düzeyleri	33
Tablo 4.31- Öğrencilerin “Milli Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri	33
Tablo 4.32- Öğrencilerin “Muhtıra” kavramını anlama düzeyleri	34
Tablo 4.33- Öğrencilerin “Pakt” kavramını anlama düzeyleri	34
Tablo 4.34- Öğrencilerin “Rejim” kavramını anlama düzeyleri	35
Tablo 4.35- Öğrencilerin “Seferberlik” kavramını anlama düzeyleri	35
Tablo 4.36- Öğrencilerin “Sıkıyönetim” kavramını anlama düzeyleri	36
Tablo 4.37- Öğrencilerin “Taarruz” kavramını anlama düzeyleri	36
Tablo 4.38- Öğrencilerin “Tehcir” kavramını anlama düzeyleri	37
Tablo 4.39- Öğrencilerin “Misyonerlik” kavramını anlama düzeyleri.....	37
Tablo 4.40- Öğrencilerin “Soğuk Savaş” kavramını anlama düzeyleri	38
Tablo 4.41- Cinsiyete göre türüne göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları.....	38
Tablo 4.42- Baba mesleği türüne göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları	41
Tablo 4.43- Anne mesleği türüne göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları.....	42

Tablo 4.44- Baba eğitim durumuna göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları	43
Tablo 4.45- Anne eğitim durumuna göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları	44
Tablo 4.46- Aylık gelir düzeylerine göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları	45
Tablo 4.47- Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanlarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları	46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1 Tarih öğretiminin amaçları.....	11
Şekil 2.2 Kavram Çeşitleri.....	14

BÖLÜM I

GİRİŞ

Geçmişten günümüze ve hatta geleceğe giden yolda ülkemizde demokrasinin daha etkin bir şekilde yaşanması için öğrencilerin; demokrasinin tarihî gelişim sürecini bilmeleri ve demokratik toplum düzeninin gerektirdiği değer, tutum ve davranışları kazanmaları beklenir. Ayrıca, Atatürk ilke ve inkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlardaki gelişimine katkısını kavramaları; millî ve evrensel değerleri içselleştirerek hayatlarının her alanına yansıtmaya istekli olmaları ve millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında dayanışmanın önemini fark etmeleri gerekir. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine önemli görevler düşmektedir (MEB, 2017).

Soyut olan insan düşüncelerinin ve bilgilerin yapı taşı olan kavramların doğru ve etkili bir şekilde öğrenilmesi son derece önemlidir. Çünkü daha sonra öğrenilecek bilgiler, önceden öğrenilmiş bilgiler üzerine yapılacak ve birbiri ile ilişki kurularak anlamlı öğrenme gerçekleşecektir. Aksi takdirde yanlış ve eksik öğrenilen her kavram daha sonra öğrenilecek olan bilgileri de olumsuz etkileyecektir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki öğrencilerin pek çoğu öğrenmeyi gerçekleştirirken kavram ve kavramlar arası ilişkileri kuramamaktadır (Bektaş ve Bilgili, 2004; Çakır, 2005). Bu nedenle kavramlar öğrencilere tam ve doğru bir şekilde öğretilmelidir.

Bireylerin davranışlarında; içerisinde yer aldıkları sosyal ve kültürel ortamın kısıtlamaları, fırsatları ve yükümlülükleri önemli bir etkiye sahiptir (Çalık, 2005). Özellikle soyut kavramlardan oluşan Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde kavramların eksik veya yanlış öğrenilmesi sonucu; bu derste kazandırılması amaçlanan ilke ve genellemelerin öğrenilmesine de olumsuz etki edeceği bilinmelidir.

1.1 Problem Durumu

Kavramlar arası ilişkiler öğrenilmezse bu ilişkilere dayalı olarak ortaya çıkan ilke ve genellemeler de öğrenilemez (Çağlayan, 2006). Yanlış öğrenilen her kavram, sonraki yeni öğrenmeleri de etkileyerek yanlış öğrenmelere neden olur. Çünkü kavramlar bilginin yapı taşlarıdır ve daha üst seviyelerdeki bilginin öğrenilmesi için öğrenmenin ve öğretimin temeli niteliğinde olan kavramların iyi anlaşılması gerekir (Çakır, 2005). Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine önemli görevler düşmekle birlikte ders kapsamında yer alan kavramların tam anlamıyla anlaşılması önemli bir durum arz etmektedir (Arslan, 2010).

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğrencilerin Türk inkılâbını sağlıklı bir şekilde anlamasını ve Atatürk ilkelerinin siyasal, sosyal, ekonomik ve toplumsal kalkınmadaki yerini idrak ederek hayatları boyu yaşatmasını hedef almaktadır. Aynı zamanda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ulusal kimlik bilinci oluşturma çabası eğitimin en temel hedefleri arasında yer almaktadır (Kondu ve Sakar, 2013).

Eğitim ve öğretim alanında dünyada yapılan yenilikler ve buna bağlı olarak; bilim ve teknolojik alandaki hızlı değişim ile birlikte daha donanımlı ve geçmişini bilen öğrenci tipine ihtiyacımız vardır. Bu nedenle olaylara daha gerçekçi bakış açısıyla bakabilmek için Atatürk İlke ve İnkılaplarının önemi büyüktür. Geleceğimize seslenebilecek öğrenci tipinde Atatürk İlke ve İnkılapları önemli yer tutacaktır.

Genç kuşaklara, sömürgeciliğe karşı gelen Türk ulusunun verdiği direnişi öğretmede; Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen, kavramlar önemli bir yer tutacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi, genç nesillerin demokrasi ilke ve ülkülerini, çağdaş toplum şartlarını, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası karmaşık ilişkilerinden nasıl etkilendiğini ve bireyin karşısına çıkabilecek problemleri çözmeye ne gibi güçlüklerde karşılaştığını tanıtabilecek niteliktedir (Tangülü, 2011).

İlgili literatür incelendiğinde kavramları anlama düzeylerini ortaya koyma ile ilgili birçok çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmalar arasında; Coğrafya (Doğar ve Başbüyük, 2005), Fen Bilgisi (Ekiz ve Akbaş, 2005) ve Matematik (Öksüz, 2010; Yenilmez ve Yaşa, 2008) gibi farklı branşların yer aldığı örneklem grupları ile çalışılmıştır. Bu örneklem türlerinin yanı sıra ilgili literatürde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kavramlarını anlama düzeyleri ile ilgili yapılan farklı çalışmalar yer almaktadır (Bektaş ve Bilgili, 2004; Çakır, 2005; Demircioğlu, 2003; Kömürcü, 2002). Bu çalışmalar arasında örneklemi öğretmenlerin (Arslan, 2010), öğretmen adaylarının (Kaymakçı, 2012) ve ortaöğretim farklı kademe öğrencilerinin (Akınoğlu ve Arslan; 2007) oluşturduğu çalışmalar mevcuttur. İlgili çalışmalar incelendiğinde kavramları anlama düzeylerini ortaya koymak için farklı yöntem ve teknikler kullanılmıştır. Bu yöntem ve teknikler arasında kavramsal karikatürler (Türkoğuz ve Cin, 2013), probleme dayalı öğrenme (Yurd ve Olğun, 2008) ve altı şapkalı düşünme tekniği (Şahin ve Çakmak, 2016) yer almaktadır. Bu çalışmalar da göz önüne alındığında alan yazındaki eksikliklerden dolayı böyle bir çalışmanın yapılması öngörülmüştür. Bu araştırma ile Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programındaki kavramların öğrenciler tarafından anlaşılma düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmaya ihtiyaç duyulmasının nedeni; yukarıdaki ifadelerde görüldüğü gibi güncel çalışmaların olmamasından dolayı literatürdeki bu çalışmaların eksikliği anlaşılmıştır. Ortaokul 8.Sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeylerinin belirlenmesi ve yanlış öğrenilen kavramların dersi öğrenmede ortaya çıkarabileceği olumsuzluklar dersin öğretimi için büyük önem arz etmektedir. Buradan yola çıkarak bu çalışmada 8.sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeyleri açısından alan yazında yer verilen cinsiyet, ailenin aylık geliri, anne-baba mezuniyet durumu ve anne-baba meslek grupları değişkenlerinin etkilerinin de incelenmesi hedeflenmiştir.

1.2 Problem Cümlesi

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeyleri nedir?

1.3 Alt Problemler

1. Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında yer alan kavram bilgileri ne düzeydedir?

2. Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puanları;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Baba mesleğine göre,
- c) Anne mesleğine göre,
- d) Baba eğitim durumuna göre,
- e) Anne eğitim durumuna göre,
- f) Ailenin aylık gelir düzeyine göre,
- g) Okullara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ortaokul 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularıyla ilgili kavramlar hakkında öğrencilerin kavramları anlama düzeylerini ortaya çıkarmaktır.

1.5 Araştırmanın Önemi

Bu çalışma kapsamında ortaokul 8. sınıf öğrencilerine yönelik T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen kavramları anlama düzeylerinin belirlenmesi için başarı testi uygulanacaktır. Yapılacak olan bu çalışma T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen kavramları anlama düzeylerinin belirlenmesi açısından önemlidir. Ayrıca ilgili alan yazın incelendiğinde özellikle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin kavramları anlama düzeyi ile ilgili çalışmaların geçmiş yıllarda yapılmış olması (2008 ve öncesi) ve hali hazırda güncel sonuçların olmaması nedeniyle bu çalışma önemli olarak görülmektedir. Bunun yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programındaki kavramların öğrenciler tarafından anlaşılma düzeyinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada 8.sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeyleri açısından alan yazında yer verilen cinsiyet, ailenin aylık gelir geliri, anne-baba mezuniyet durumu ve anne-baba meslek grupları değişkenlerinin etkilerinin de incelenmesi önemli olarak görülmektedir.

1.6 Varsayımlar

1. Çalışmada yer alan öğrencilerin uygulanan başarı testine içten ve gerçek yanıt verecekleri varsayılmıştır.

2. Araştırmaya katılan öğrencilere, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularından seçilen kavramlara ilişkin gerekli eğitimin, öğretmenleri tarafından hem eski hem de yenilenen müfredata uygun şekilde verildiği kabul edilmiştir.

1.7 Sınırlılıklar

1. Çalışmanın kapsamında Türkiye'deki bütün ortaokul 8. sınıf öğrencilerini temsil edecek bir örneklem üzerinde çalışılması planlanmaktadır. Ancak örnekleme ulaşma gücü nedeniyle çalışmanın çalışma evreni Sivas ili Merkez ilçede öğrenim gören ortaokul 8. sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

2. Zaman açısından bu araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

3. Ortaokul 8.sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersinde geçen kavramlarla sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine, Tarih öğretimine, kavram, kavram özellikleri, çeşitleri ve kavram öğrenme tanımlarına yer verilmiştir.

2.1 T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi

Cumhuriyetin kurulmasıyla, Türk tarih yazımı devletin denetiminde yeni baştan ele alınmıştır (Dervişoğlu, 2015). 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'nde "İhtilâller Tarihi" ismiyle öğretime devam edilmiştir. Bu ders kapsamında Türk inkılabı ile diğer ülkelerin inkılapları karşılaştırılarak verilmesi amaçlanmıştır. Bu ders ilk kez 1933 yılında İstanbul Üniversitesi adı altında Türk İnkılâp Enstitüsü'nün kurulmasıyla sistemli bir şekilde vermeye başlamıştır (Yılmaz, 2005). 5 Nisan 1942'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'ne bağlı olarak 4204 sayılı yasa ile kurulan "Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü"ne bağlı olarak okutulmaya başlanmıştır. 27 Mayıs 1960'tan sonra dersin ismi "Türk İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi" ismiyle değişmiştir. 20 Mart 1968'de "Türk Devrim Tarihi" olarak, 12 Eylül 1980'de ise "Türk İnkılâp Tarihi" adını almıştır. Son olarak ise 6 Kasım 1981 "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi" ismini alarak zorunlu ders olarak okutulmaya başlanmıştır (İncegöl, 2010).

Okullarda eğitim öğretim kapsamında tarih bilgisi ilkokuldan başlayarak yükseköğretime kadar çeşitli ders isimleri altında verilmektedir. Son olarak ise bu ders Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi adı altında yürütülmektedir. Hali hazırda ülkemizdeki okullarda Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi 8. sınıfta öğrenim gören öğrenciler için haftada iki ders saati, bunun yanı sıra genel lise diye tabir ettiğimiz liselerin 12. sınıflarında da yine iki ders saati olarak verilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ortaöğretim kademesinde sosyal bilgiler öğretmenleri, ortaöğretim kademesinde tarih öğretmenleri ve yükseköğretim kademesinde ise öğretim görevlileri ve öğretim üyeleri tarafından verilmektedir.

9-13 Şubat 1981 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı olarak bir program ilan edilmiştir. Bu program çerçevesinde Osmanlı Devleti'nin siyasal, ekonomik ve idari durumunun da gösterildiği 18. yy Avrupa'nın içinde bulunduğu durumlar yer almaktadır. Bunun yanı sıra program Kurtuluş Savaşı'nın özelliklerini ve Atatürkçülük kavramını barındırmaktadır. Ancak programda yaşanan aksaklıklar ve eksiklikler nedeniyle program güncellenmiştir (MEB, 2017). Yeni öğretim programı ile öğrencilerin yaşadıkları yakın çevreyi, okullarını, ailelerini fark etmeleri ve en önemlisi de kendilerini keşfetmeleri beklenir (İncegöl, 2010). Güncellenen 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının amaçları;

1) Atatürk'ün üstün askerlik ve devlet adamlığı yetenekleri ile inkılapçılığını kavramaları ve onu örnek almaları,

2) Millî Mücadele'nin sosyal, siyasi, kültürel ve ekonomik koşulları ile ulusal ve uluslararası boyutlarını kavramaları ve analiz etmeleri,

3) Millî Mücadele örneğinden hareketle Türk milletinin millî birlik ve beraberlik anlayışı içerisinde özgürlük, bağımsızlık ve vatanseverlik duyguları ile her türlü zorluğun üstesinden gelebileceğini anlamaları,

4) Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk İnkılabı'nın anlamını ve önemini kavramaları,

5) İnsan hakları, ulusal egemenlik, milliyetçilik, demokrasi, çağdaşlık, laiklik ve cumhuriyet kavramlarının ifade ettiği anlamları ve bunların Türk milleti için önemini kavramaları,

6) Atatürk İlke ve İnkılaplarının Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayarak millî ve evrensel değerleri yaşatmaya istekli olmaları,

7) Atatürk İlke ve İnkılaplarının, ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamik temelini oluşturduğunu kavramaları,

8) Türkiye'nin jeopolitik önemini bölgesel ve küresel etkiler açısından değerlendiren iç ve dış tehditlere karşı duyarlı olmaları,

9) Türk milletinin bir mensubu ve insanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,

10) Her bir tarihî olayın meydana geldiği dönemin siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik ve dinî özelliklerini yansıttığını kavrayarak tarihî olay, olgu ve şahsiyetler hakkında çıkarımda bulunurken anakronizme düşmeden ilgili dönemin şartları içerisinde değerlendirme yapmanın gerekliliğini kavramaları,

11) Birincil ve ikincil kaynaklarda yer alan kanıtları belirleme, analiz etme, yorumlama ve değerlendirmeyi içeren tarihe özgü yeterlilik ve becerileri geliştirmeleri, edindikleri bilgilerin doğruluğunu ve geçerliliğini sorgulayarak kanıtla desteklenen çıkarımlarda bulunmaları,

12) Geçmişin tarihî bilgiye dönüştürülmesi süreçlerinde tarihçilerin esas aldıkları ilkeler ile yararlandıkları yöntemleri ve kullandıkları becerileri birer yaşam becerisi haline getirmeleri,

13) Belirli bir tarihî olay veya olgunun farklı bakış açıları veya tarih görüşleri doğrultusunda çeşitli biçimlerde değerlendirilip yorumlanabileceği konusunda farkındalık oluşturmaları amaçlanmaktadır.

14) Yaşadıkları toplum, ülke ve dünyanın bugünlere nasıl geldiğinin farkındalığını kazanarak, günümüzde olup bitenleri yorumlamayı ve geleceğe yönelik projeksiyonlar oluşturabilmeyi kapsayan bir tarih bilinci geliştirmeleri,

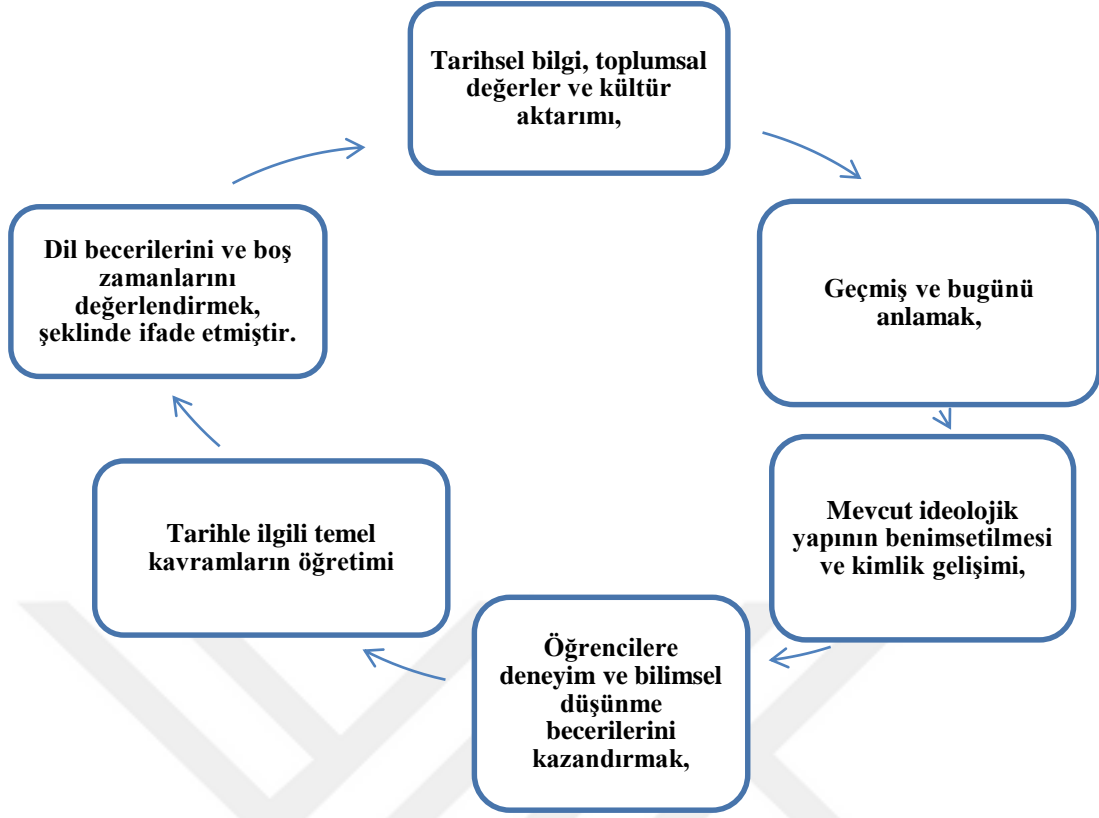
15) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren millî bilince sahip vatandaş olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşılabilmesi ve öğrencilerin tarihi olgu ve olaylar arasında anlam kurabilmesi için programda yer alan kavramların öğrenciler tarafından iyi anlaşılabilmesi gereklidir. Kavramlar düşüncenin birimidir. Öğrenciler bu derste öğrendikleri kavramlar aracılığıyla geçmiş olaylar arasında ilişki kurabilecek, bunları yorumlayacak, öğrendiği bilgiler ışığında uygun tutum ve değerler geliştirebilecektir. Güncellenen 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının amaçları incelendiğinde özellikle “insan hakları, ulusal egemenlik, milliyetçilik, demokrasi, çağdaşlık, laiklik ve cumhuriyet kavramlarının ifade ettiği

anlamları ve bunların Türk milleti için önemini kavramalar” maddesinden hareketle bu derse ilişkin kavramların öğrenciler tarafından öğrenilmesi ve anlaşılması üzerinde durulmuştur. 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi doğası gereğince öğrencilerin bu kavramları öğrenmesi ve gündelik hayat ile ilişkilendirerek kavramları bilgi düzeylerini artırması dersin önemini vurgulamaktadır.

2.2 Tarih Öğretimi

Tarih öğretimi tarih bilgisi olmayan bireylere tarihsel birikimin aktarılmasını içerir. Tarih öğretiminde temel hedef, olguları ezberlemekten çok, beceriler olmalıdır. Öğrencilerin, tarih disiplininin ana özelliklerinin farkına varmalarında sınıf ortamı, öğretmenin bilgiyi veren olarak gösterildiği ortamdaki çok, öğrenciler için aktif öğrenme çevresi olmalıdır, "yeni tarih anlayışı" tarafından savunulan yaratıcı tarih öğretimi, sadece sebep ve sonucun analizini geliştiren becerilerin de ötesine gider. Burada önerilen, öğrencilere okulda -ilköğretim düzeyinde bile- tarihsel kaynakların verilmesi ve onların, olguları kendi başlarına "inşa etmeleri" ve "keşfetmeleridir". (Yeşilbursa, 2008). İlgili alan yazın incelendiğinde Demircioğlu (2010) tarih öğretiminin gerçekleştirilme amaçlarını Şekil 2.1’deki gibi ifade etmektedir

Şekil 2.1 Tarih öğretiminin amaçları

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin temel felsefesi gençlerin Atatürk İlke ve İnkılaplarına yönelik olumlu tutumlarının gelişmesi ve Türk İnkılabını öğrenmesi olarak hedeflenmektedir (Demircioğlu, 2010). Şekil 2.1’de de görüldüğü gibi Tarih öğretiminin amaçları Tarihsel bilginin aktarımı ile başlayıp boş zamanlarını değerlendirme maddeleri ile biten amaçlar yer almaktadır.

2.3 Kavram

Kavramlar en genel anlamda bir nesnenin zihindeki soyut karşılığı olarak bilinmektedirler. Ortak özelliklere sahip nesnelere temsil eden sözcük anlamı kavramı temsil etmektedir (Fidan,1996). Kavram herhangi bir görüş ve düşünceye ilişkin nesnelere en genel halidir. Bir başka tanıma göre kavram, amacı ya da içeriği birim veya sözle anlatılarak anlamlandırılan soyut düşünce olarak görülmektedir (Demirel, 1993). Ülgen (2004)’e göre kavram bireyin zihninde aktif hale getirdiği değişebilen obje ve olguların benzer özelliklerini gösteren bir yapı olarak tanımlanmaktadır.

2.4 Kavram Özellikleri

Ülgen (2004) tarafından hazırlanan kavram özelliklerini gösteren tablo, Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1 Kavram özellikleri

No	Özellik	Açıklama
1	Kavramların algılanan özellikleri bireyden bireye değişebilir.	Burada her bir kavramın yanlı olduğu vurgulanmaktadır. Bireyin yaşantısına göre kavramı yönlendirdiği vurgulanmaktadır.
2	Kavramın orijinali vardır.	Kavram orijinalliği her bir bireyin zihninde canlandırdığı anlamdır.
3	Kavramların bazı özellikleri birden fazla kavramın üyesi olabilir.	Örneğin davranış kavramı hem eğitimi hem de öğrenmeyi kapsamaktadır.
4	Kavramlar hem doğrudan hem de dolaylı olarak gözlenebilir	Doğrudan gözlem kavramın fiziksel özelliğidir. Dolaylı gözlem ise kavramın adlandırılmasıdır.
5	Kavramlar çok boyutludur.	Bir kavram duruma göre bazen merkezde yer alır bazen ise Merkez çevresinde yer alır.
6	Kavramlar kendi içlerinde, özelliklerine uygun belli ölçütlere göre gruplandırılabilir.	Bir kavram iki ayrı ölçütle gruplandırıldığında çok sayıda grup oluşturmaktadır .
7	Kavramlar aralarındaki etkileşime dayanarak bir bütünlük oluştururlar.	Kavram bir bütün olarak incelenmektedir
8	Kavramlar dille ilgilidir.	Her kavram bir sözcüğü ifade etmektedir.

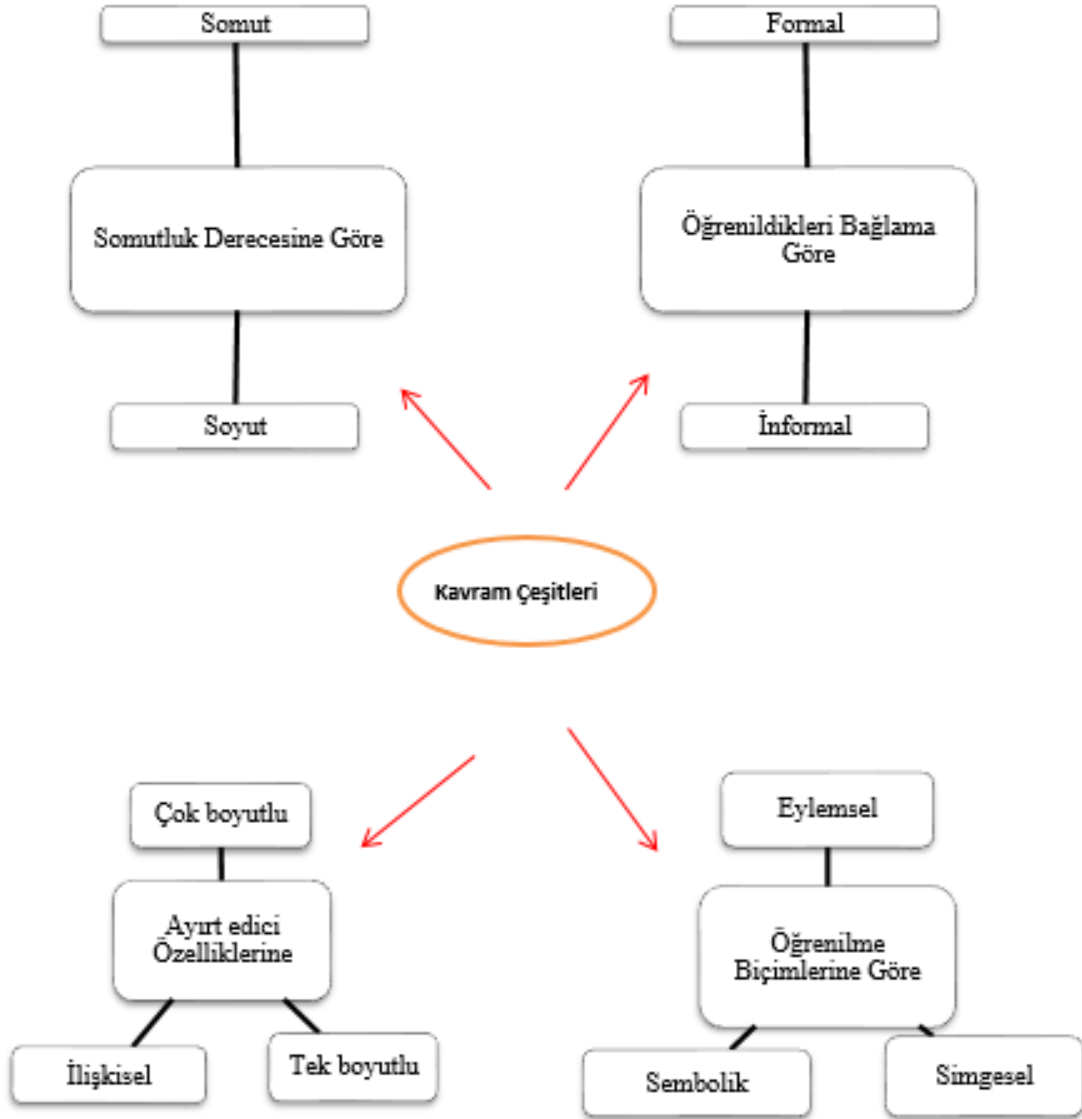
Senemoğlu (2007) de Ülgen (2004)den farklı olarak kavramların; isim, sıfat ve fiiller aracılığıyla temsil edildiğini ifade etmiştir. Kavram özelliklerini ise Öğrenebilirlik, kullanılabilirlik, açıklık, genellik ve güçlülük olarak beş başlıkta toplamıştır.

Örneğin, rejim kavramı genel bir kavramdır. Birbirinden farklı özelliklere sahip rejim türleri vardır. Bu türlere göre rejim kavramı alt gruplara ayrılabilir. Diğer derslerde olduğu gibi etkili bir Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük eğitiminin gerçekleşebilmesi için temel kavramların yeterli düzeyde anlaşılabilmesi ve anlamlı

öğrenmenin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde geçen kavramları anlama düzeylerinin ortaya çıkarılması yanlış kavramalarının belirlenmesi etkili İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük öğretimi açısından büyük bir öneme sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramlar esas alındığında bu kavramların yukarıda yer alan örnekler ile ilişkilendirilip öğrencilere öğretilmesi daha kolay olmaktadır

2.5 Kavram Çeşitleri

İlgili literatür incelendiğinde kavram çeşitlerine ilişkin birçok sınıflandırma karşımıza çıkmaktadır (Doğanay, 2005; Martorella, 1986; Senemoğlu, 2007). Ama en genel anlamda (Martorella, 1986; akt: Yükselir,2006) kavramları kendi içinde çeşitli sınıflara ayırmıştır. Bu sınıflama Şekil 2.2' de yer almaktadır.

Şekil 2.2 Kavram Çeşitleri

Kavramların soyut ve somut olmaları bu kavramların zorluk ölçütlerini göstermektedir. Somut kavramlar beş duyu organı ile doğrudan algılanabildiği için daha kolay öğrenilmektedir, soyut kavramlar ise duyu organlarıyla dolaylı olarak algılandığı için öğrenilmeleri daha zordur. Öğrenilmesi en zor olan kavram türü ise ilişkisel olanlardır. Etabli, koalisyon, blok gibi kavramlar ilişkisel kavramlardır. Bu kavramların anlamları karşılaştırmalardan veya nesnel arasındaki ilişkilerden çıkar. Bu kavramlar farklı bir kavram ile ilişkilendirilmeden paralel olarak değerlendirilemez. Bütün ilişkisel kavramlar maddeler arasındaki ilişkiyi tanımlar (Çağlayan, 2006).

Gagne'ye göre kavramlar somut ve soyut olarak ikiye ayrılmaktadır. Somut kavramlar, yaşamın ilk aylarından itibaren informal yollarla öğrenilir. Örneğin öğrenci, "aşiret," kavramını çevresindeki yetişkinleri gözleyerek, araçları görerek, duyarak öğrenir ancak, tanımlanmış ya da soyut kavramları öğrenmek için öğretim gereklidir. Örneğin, "ulus", "vatan" gibi kavramları öğrenmek için formal eğitim gereklidir ve bilişsel gelişim bakımından soyut işlemler döneminde olunmalıdır (Akt. Senemoğlu, 2007). Bu sayede öğrenciler kavramlar ve olaylar arasında daha iyi bir ilişki kurabilirler (Durmuşçelebi, 2007).

3.6 Kavram Öğrenme

Tarih başlangıcından beri bireyin bir kavramı nasıl öğrendiği, zihninde nasıl canlandırdığı ve yeni kavramları nasıl algıladığını anlamak için birçok teori ortaya atılmıştır. En genel tanımıyla öğrenme bireydeki davranışların çevre koşullarına göre değişiklik göstermesidir. Kavram öğrenme ise, uyarıcı nesnelere belirli kategoriler oluşturarak zihinde canlandırmadır (Ülgen, 2004). Kavram öğrenmede amaç sadece sınıflama ya sıralama yaparak bir nesnenin ismini söyleme değil, aynı zamanda bilimsel süreçler yardımıyla geneleme yapmaktır. Bununla birlikte benzer ve farklı özelliklerini ayırmaktır (Erdem ve Akman, 1997).

Kavram öğrenme davranışçı kuram açısından ele alındığında; kavram bütünleştirilerek ele alınır, daha sonra kavram tanımlanır, kavramın benzer ve farklı özellikleri belirtilir son olarak ise kavrama karşılık gelen yeni bir kavram ile pekiştirilir. Kavram öğrenme bilişsel yaklaşım bakımından incelendiğinde, öncesinde belleğe alınan bir kavramın yeniden yapılandırılması olarak kabul edilmektedir. Son olarak kavram öğrenme süreç bakımından incelendiğinde, bireyin kavramın bütünü ile bir ağ oluşturarak, ilkeler kurması olarak nitelendirilmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmaya ilişkin modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve veri toplama araçları, verilerin analizleri yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Ortaokul 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularıyla ilgili kavramlar hakkında öğrencilerin kavramları anlama düzeylerinin belirlendiği bu çalışmada tarama modeli esas alınmıştır. Tarama araştırmaları belirli bir gruba ait özelliklerin olduğu kabul edilmesi için verilerin toplanmasını amaçlayan araştırma türüdür. Bireylerin herhangi bir konudaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanır (Büyüköztürk ve diğ., 2008; Karasar, 2000).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırma kapsamında belirlenen hedef evren Türkiye’de öğrenim göre ortaokul 8. sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini ise 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Sivas Merkez ilçede altı farklı okulda öğrenim gören 476 ortaokul 8. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma örneklemine ilişkin betimsel bilgiler Tablo 3.1’de yer almaktadır.

Tablo 3.1 Araştırma örneklemine ilişkin demografik özellikler

	n	f (%)
Cinsiyet	Erkek	231
	Kadın	245
Okul	1- Dört Eylül OO.	78
	2- Ülkü İmam Hatip OO.	78
	3- Danişment OO.	83
	4- Selçuk OO.	80
	5- 27 Haziran OO.	70
	6- V. Z. Kemelek OO.	87
Toplam	476	100

3.3 Verilerin Toplanması

Araştırmada kapsamında ortaokul 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi konularıyla ilgili kavramlar hakkında öğrencilerin kavramları anlama düzeylerini belirlemek için Aycan (2010) tarafından oluşturulan “Kavram Başarı Testi” kullanılmıştır. İki bölümden oluşan testin birinci bölümünü demografik özellikler, ikinci bölümünü ise çoktan seçmeli olarak hazırlanan 40 soruluk başarı testi oluşturmaktadır. Başarı testinde Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramlara ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu başarı testinin yalnız bir doğru cevabı vardır. Başarı testinin güvenilirliği KR-20 = 0,81 olarak hesaplanmıştır.

Demografik bölüm, öğrencilerin anne ve baba eğitim durumu ile mesleği, ve ailenin aylık geliri yapılan çalışmanın amaç ve alt amaçlarını bulmada kullanılacak formdur. Başarı testi, ortaokul 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavramları, öğrencilerin anlama düzeylerini bulmak için uygulanacaktır. Veri toplama işlemi için gerekli izinler EK-3’te yer almaktadır.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırma aşamasında elde edilen verilerin analizi SPSS 22 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yapılan istatistiksel tekniklere ilişkin bilgiler Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 Araştırmada elde edilen verilere yönelik kullanılan uygun istatistiksel tekniklere ilişkin bilgiler

	Alt Problem	Kullanılan istatistiksel tekniklere
1	Kavram Başarı Testi Soruları	Frekans Analizi
2	Cinsiyet	Bağımsız örneklem için t-testi
3	Anne Eğitim Durumu	
4	Anne Mesleği	
5	Baba Eğitim Durumu	Varyans Analizi
6	Baba Mesleği	
7	Okul Türü	
8	Aylık Gelir Düzeyi	

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamındaki verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında öğretilmesi öngörülen kavramlardaki bilgileri ne düzeydedir? alt problemine ait bulgular ve yorumlar araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak kullanılan başarı testine ait her bir soru için ayrı ayrı verilmiştir.

4.1.1 Başarı Testinin Her Bir Sorusuna İlişkin Betimsel Bilgiler

Başarı testinin her bir sorusuna ilişkin öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara yönelik frekans ve yüzdeler aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin “Anlaşma” kavramını anlama düzeylerine ilişkin birinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.1’de yer almaktadır.

Tablo 4.1 Öğrencilerin “Anlaşma” kavramını anlama düzeyleri

Soru_1	f	%	
Savaşan tarafların ateşi belli bir süre kesmesi, ateşkes, bırakışma, mütareke anlamında olan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Barış	40	8,4
	b) Anlaşma	142	29,8
	c) Sözleşme	78	16,4
	d) Antlaşma	208	43,7
	Boş	8	1,7
	Toplam	476	100

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin “Anlaşma” kavramını anlama düzeyleri %29,8 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğu anlaşma kavramını “Antlaşma” (%43,7) kavramının tanımı ile

karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Antlaşma” kavramını anlama düzeylerine ilişkin ikinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.2 Öğrencilerin “Antlaşma” kavramını anlama düzeyleri

Soru_2		f	%
İki veya daha fazla devletin saldırmazlık, savaşta ittifak gibi konularda üstlenmelerini belirttikleri belgeye ve belgede belirtilen duruma ne ad verilir?	a) Anlaşma	179	37,6
	b) İttifak	58	12,2
	c) Antlaşma	199	41,8
	d) Antant	17	3,6
	Boş	23	4,8
Toplam		476	100

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi öğrencilerin “Antlaşma” kavramını anlama düzeyleri %41,8 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin yarısına yakını antlaşma kavramını bilmesine rağmen büyük bir bölümü “Anlaşma” (%37,6) kavramının tanımı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Antant” kavramını anlama düzeylerine ilişkin üçüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.3’de yer almaktadır.

Tablo 4.3 Öğrencilerin “Antant” kavramını anlama düzeyleri

Soru_3		f	%
Devletlerarası bir veya birkaç anlaşmanın imzalanmasıyla oluşan ittifaklara verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?	a) Ortaklık	72	15,1
	b) Barış	9	1,9
	c) Antant	160	33,6
	d) Sözleşme	225	47,3
	Boş	10	2,1
Toplam		476	100

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrencilerin “Antant” kavramını anlama düzeyleri %33,6 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğu antant kavramını “Sözleşme” (%47,3) kavramının tanımı ile karıştırmaktadır.

Öğrencilerin “Azınlık” kavramını anlama düzeylerine ilişkin dördüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.4’te yer almaktadır.

Tablo 4.4 Öğrencilerin “Azınlık” kavramını anlama düzeyleri

Soru_4		f	%
Bir ülkede egemen millete göre, ayrı soydan, ayrı dinden ve sayıca az olan topluluğa ne denir?	a) Aşiret	90	18,9
	b) Kavim	91	19,1
	c) Azınlık	178	37,4
	d) Toplum	98	20,6
	Boş	19	4,0
	Toplam	476	100

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin “Azınlık” kavramını anlama düzeyleri %37,4 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında öğrencilerin çoğu azınlık kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir bölümü “Aşiret” (%18,9), “Kavim” (%19,1) ve “Toplum” (%20,6) kavramlarının tanımları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Bağımsızlık” kavramını anlama düzeylerine ilişkin beşinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.5’te yer almaktadır.

Tablo 4.5 Öğrencilerin “Bağımsızlık” kavramını anlama düzeyleri

Soru_5		f	%
Kimseye bağlı olmama, müstakil olma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Egemenlik	93	19,5
	b) Demokrasi	107	22,5
	c) Bağımsızlık	178	37,4
	d) Medeniyet	93	19,5
	Boş	5	1,1
	Toplam	476	100

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi öğrencilerin “Bağımsızlık” kavramını anlama düzeyleri %37,4 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin bir bölümü bağımsızlık kavramının anlamını bilmesine rağmen çoğu “Egemenlik”(%19,5), “Demokrasi” (%22,5) ve “Medeniyet” (%19,5) kavramlarının tanımları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Blok” kavramını anlama düzeylerine ilişkin

altıncı soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.6’da yer almaktadır.

Tablo 4.6 Öğrencilerin “Blok” kavramını anlama düzeyleri

Soru_6	f	%
	a) İttifak	146 30,7
	b) Grup	97 20,4
Politik çıkarları nedeniyle birlik kuran devletler topluluğuna ne ad verilir?	c) Blok	137 28,8
	d) NATO	91 19,1
	Boş	5 1,1
	Toplam	476 100

Tablo 4.6 incelendiğinde öğrencilerin “Blok” kavramını anlama düzeyleri %28,8 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğu blok kavramını “İttifak” (%30,7) kavramının tanımı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Cumhuriyet” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yedinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.7’de yer almaktadır.

Tablo 4.7 Öğrencilerin “Cumhuriyet” kavramını anlama düzeyleri

Soru_7	f	%
	a) Krallık	69 14,5
Milletin egemenliğini kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler içinde seçtiği temsilciler aracılığıyla kullandığı yönetim biçimine ne ad verilir?	b) Demokrasi	112 23,5
	c) Cumhuriyet	161 33,8
	d) Mutlakıyet	124 26,1
	Boş	10 2,1
	Toplam	476 100

Tablo 4.7 de görüldüğü gibi öğrencilerin “Cumhuriyet” kavramını anlama düzeyleri %33,8 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin bir bölümünün cumhuriyet kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir bölümü “Mutlakıyet” (%26,1) ve “Demokrasi” (%25,5) kavramlarının tanımları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Demokrasi” kavramını anlama düzeylerine ilişkin

sekizinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.8’de yer almaktadır.

Tablo 4.8 Öğrencilerin “Demokrasi” kavramını anlama düzeyleri

Soru_8		f	%
Halkın egemenliği temeline dayanan, hoşgörülü, kendi haklarına sahip çıkabilen ve başkalarına saygılı olan insanların yaşama biçimine ne ad verilir?	a)Demokrasi	190	39,9
	b)Egemenlik	110	23,1
	c)Laiklik	137	28,8
	d)Bağımsızlık	33	6,9
	Boş	6	1,3
Toplam		476	100

Tablo 4.8 incelendiğinde öğrencilerin “Demokrasi” kavramını anlama düzeyleri %39,9 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında öğrencilerin büyük bir bölümü demokrasi kavramının anlamını bilmesine rağmen yarısından fazlası “Egemenlik” (%23,1) ve “Laiklik” (%28,8) kavramlarının tanımları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Egemenlik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin dokuzuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.9’da yer almaktadır.

Tablo 4.9 Öğrencilerin “Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_9		f	%
Bir ulusun yönetimi elinde bulundurması durumu ifadesinin karşılığı olarak kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a)Bağımsızlık	35	7,4
	b)Hürriyet	88	18,5
	c)Egemenlik	198	41,6
	d)İnkılap	151	31,7
	Boş	4	,8
Toplam		476	100

Tablo 4.9 incelendiğinde öğrencilerin “Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri %41,6 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin yarsına yakını egemenlik kavramının tanımını bilmesine rağmen birçok öğrenci egemenlik kavramını “İnkılap” (%31,7) kavramının tanımı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Emperyalizm” kavramını anlama düzeylerine ilişkin onuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.10’da yer almaktadır.

Tablo 4.10 Öğrencilerin “Emperyalizm” kavramını anlama düzeyleri

Soru_10		f	%
Bir milletin, başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması veya yayılmacılık anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) İstila	27	5,7
	b) Emperyalizm	156	32,8
	c) Fetih	108	22,7
	d) İşgal	181	38,0
	Boş	4	,8
	Toplam		476

Tablo 4.11 de görüldüğü gibi öğrencilerin “Emperyalizm” kavramını anlama düzeyleri %32,8 bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında öğrencilerin demokrasi kavramının anlamını en çok “İşgal” (38,0) kavramı ile karıştırdıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin “Etabli” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on birinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.11’de yer almaktadır.

Tablo 4.11 Öğrencilerin “Etabli” kavramını anlama düzeyleri

Soru_11		f	%
Etabli kavramının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Yerleşmiş	210	44,1
	b) Anlaşmazlık	190	39,9
	c) Değiş-Tokuş	14	2,9
	d) Barış	57	12,0
	Boş	5	1,1
	Toplam		476

Tablo 4.11’de görüldüğü gibi öğrencilerden “Etabli” kavramının karşılığı olan “Yerleşmiş” kavramını seçen öğrenci oranı %44,1 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında bu soruda “Anlaşmazlık” (%39,9) kavramı önemli bir çeldirici olarak görülmektedir. Öğrencilerin “Gazi” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on ikinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.12’de yer almaktadır.

Tablo 4.12 Öğrencilerin “Gazi” kavramını anlama düzeyleri

Soru_12		f	%
Olağanüstü yararlılıklar göstererek düşmanla savaşan askerlere, komutanlara veya şehirlere devlet tarafından verilen onur unvanına ne ad verilir?	a) Şehit	14	2,9
	b) Nişan	70	14,7
	c) Madalya	194	40,8
	d) Gazi	196	41,2
	Boş	2	,4
Toplam		476	100

Tablo 4.12 incelendiğinde öğrencilerin “Gazi” kavramını anlama düzeyleri %41,2 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin bir bölümü gazi kavramının tanımını bilmesine rağmen birçok öğrenci de gazi kavramını “Madalya” (%40,8) kavramının anlamı ile birbirine karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Genelge” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on üçüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.13’de yer almaktadır.

Tablo 4.13 Öğrencilerin “Genelge” kavramını anlama düzeyleri

Soru_13		f	%
Kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazıya ne ad verilir?	a) Genelge	186	39,1
	b) Emir	115	24,2
	c) Tebliğ	42	8,8
	d) Haber	130	27,3
	Boş	3	,6
Toplam		476	100

Tablo 4.13’de görüldüğü gibi öğrencilerin “Genelge” kavramını anlama düzeyleri %39,1 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara bakıldığında öğrencilerin genelge kavramının anlamını en çok “Emir” (%24,2) ve “Haber” (%27,3) kavramları ile karıştırdıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin “Islahat” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on dördüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.14’de yer almaktadır.

Tablo 4.14 Öğrencilerin “İslahat” kavramını anlama düzeyleri

Soru_14		f	%
Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, düzeltme ve iyileştirme, reform anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Düzenleme	49	10,3
	b) İmtiyaz	111	23,3
	c) İslahat	166	34,9
	d) Yapılanma	150	31,5
	Boş	0	0
	Toplam		476

Tablo 4.14 incelendiğinde öğrencilerin “İslahat” kavramını anlama düzeyleri %34,9 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ıslahat kavramının anlamını bilmesine rağmen birçok öğrenci de ıslahat kavramını “Yapılanma” (%31,5) ve “İmtiyaz” (%23,3) kavramlarının anlamları ile birbirine karıştırmaktadır. Öğrencilerin “İhtilal” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on beşinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.15’de yer almaktadır.

Tablo 4.15 Öğrencilerin “İhtilal” kavramını anlama düzeyleri

Soru_15		f	%
Bir devletin siyasi teşkilatını, kanuni şekillere riayet etmeden değiştirmek üzere zorla yapılan halk hareketi anlamındaki kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Darbe	44	9,2
	b) Kargaşa	134	28,2
	c) İhtilal	164	34,5
	d) İnkılap	131	27,5
	Boş	3	,6
	Toplam		476

Tablo 4.15 incelendiğinde öğrencilerin “İhtilal” kavramını anlama düzeyleri %34,5 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir çoğunluğu ihtilal kavramının anlamını bilmesine rağmen yarıdan fazla öğrenci de ihtilal kavramına “Kargaşa” (%28,2) ve “İnkılap” (%27,5) kavramlarının çelişkili olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin “İşgal” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on altıncı soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.16’da yer almaktadır.

Tablo 4.16 Öğrencilerin “İşgal” kavramını anlama düzeyleri

Soru_16		f	%
Yabancı bir gücün bir yeri zorla ele geçirmesi anlamındaki kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) İskân	33	6,9
	b) Emperyalizm	111	23,3
	c) İşgal	177	37,2
	d) Yerleşme	152	31,9
	Boş	3	,6
	Toplam		476

Tablo 4.16 incelendiğinde öğrencilerin “İşgal” kavramını anlama düzeyleri %37,2 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden birçoğu işgal kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir öğrenci kitlesi de işgal kavramını “Emperyalizm” (%23,3) ve “Yerleşme” (%31,9) kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “İsyan” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on yedinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.17’de yer almaktadır.

Tablo 4.17 Öğrencilerin “İsyan” kavramını anlama düzeyleri

Soru_17		f	%
Bir grup kişinin kanunlara uymaması, emirlere karşı gelmesi, başkaldırı, karşı çıkma, karşı koyma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) İsyan	194	40,8
	b) Miting	106	22,3
	c) Propaganda	68	14,3
	d) İstila	105	22,1
	Boş	3	,6
	Toplam		476

Tablo 4.17 incelendiğinde öğrencilerin “İsyan” kavramını anlama düzeyleri %40,8 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir çoğunluğu isyan kavramının anlamını bilmesine rağmen “Miting” (%22,3) ve “İstila” (%22,1) kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “İtilaf” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on sekizinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.18’de yer almaktadır.

Tablo 4.18 Öğrencilerin “İtilaf” kavramını anlama düzeyleri

Soru_18		f	%
İtilaf Devletleri tanımlamasında geçen itilaf kavramının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Düşman, Rakip	140	29,4
	b) Çatışan	88	18,4
	c) Emperyalist	23	4,8
	d) Anlaşma, uyuşma	214	44,9
	Boş	12	2,5
Toplam		476	100

Tablo 4.18 incelendiğinde öğrencilerin “İtilaf” kavramının karşılığı olan “Anlaşma, uyuşma” kavramını anlama düzeyleri %44,9 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden yarısına yakını itilaf kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir öğrenci kitlesi de itilaf kavramının çeldiricisi olan “Düşman, Rakip” (%29,4) ve “Çatışan” (%18,4) kavramları ile karıştırılmaktadır. Öğrencilerin “İttihat” kavramını anlama düzeylerine ilişkin on dokuzuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.19’da yer almaktadır.

Tablo 4.19 Öğrencilerin “İttihat” kavramını anlama düzeyleri

Soru_19		f	%
Birleşme, birlik kurma bir olma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) İttifak	19	4,0
	b) İlhak	27	5,7
	c) İzmihlal	190	39,8
	d) İttihat	230	48,2
	Boş	11	2,3
Toplam		476	100

Tablo 4.19 incelendiğinde öğrencilerin “İttihat” kavramını anlama düzeyleri %48,2 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden bir bölümü ittihat kavramının anlamını bilmesine rağmen “İzmihlal” (%39,8) kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “İnkılap” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirminci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.20’de yer almaktadır.

Tablo 4.20 Öğrencilerin “İnkılap” kavramını anlama düzeyleri

Soru_20		f	%
Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, dönüşüm anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Uygarlık	113	23,7
	b) İnkılâp	227	47,6
	c) İhtilal	75	15,4
	d) Darbe	53	11,1
	Boş	9	1,9
	Toplam		476

Tablo 4.20 incelendiğinde öğrencilerin “İnkılap” kavramını anlama düzeyleri %47,6 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden yarısına yakını inkılap kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir çoğunluğu “Uygarlık” (%23,7) kavramını inkılap kavramının çeldiricisi olarak karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Kamuoyu” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi birinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.21’de yer almaktadır.

Tablo 4.21 Öğrencilerin “Kamuoyu” kavramını anlama düzeyleri

Soru_21		f	%
Bir sorunla ilgili olarak halkın taşıdığı kanıyı ifade eden ve halk anlamına da gelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Koalisyon	58	12,2
	b) Kamuoyu	135	28,3
	c) Egemenlik	135	28,3
	d) Seçim	143	30,0
	Boş	6	1,3
	Toplam		476

Tablo 4.21 incelendiğinde öğrencilerin “Kamuoyu” kavramını anlama düzeyleri %28,3 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir çoğunluğu kamuoyu kavramının anlamını yanlış bilmesiyle birlikte aynı zaman “Seçim” (%30,0) ve “Kamuoyu” (%28,3) kavramları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Kongre” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi ikinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.22’de yer almaktadır.

Tablo 4.22 Öğrencilerin “Kongre” kavramını anlama düzeyleri

Soru_22		f	%
Ortak konuları, ortak çıkarları ve yapılması gereken işleri görüşmek üzere çeşitli yerlerden yöneticilerin, delegelerin, elçilerin, katılımcıların düzenlemiş oldukları toplantıya ne ad verilir?	a) Kurultay	41	8,6
	b) Oturum	91	19,1
	c) Kongre	208	43,6
	d) Meclis	122	25,6
	Boş	15	3,1
Toplam		476	100

Tablo 4.22 incelendiğinde öğrencilerin “Kongre” kavramını anlama düzeyleri %43,6 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden yarısına yakını kongre kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir çoğunluğu da “Meclis” (%25,6) ve “Oturum” (%19,1) kavramlarını kongre kavramının çeldiricisi olarak karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Manda” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi üçüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.23’te yer almaktadır.

Tablo 4.23 Öğrencilerin “Manda” kavramını anlama düzeyleri

Soru_23		f	%
I. Dünya Savaşı’ndan sonra bazı az gelişmiş ülkeleri, kendilerini yönetecek bir düzeye erdiren bağımsızlığa kavuşturuncaya kadar Milletler Cemiyeti adına yönetmek gerekçesiyle bazı gelişmiş ülkelere verilen ve haksız olan bu vekillik görevine ne ad verilir?	a) Vekâlet	45	9,4
	b) Bağımsızlık	95	19,9
	c) Sömürgeleştirme	117	24,5
	d) Manda	207	43,4
	Boş	13	2,7
Toplam		476	100

Tablo 4.23 incelendiğinde öğrencilerin “Manda” kavramını anlama düzeyleri %43,4 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden bir bölümü manda kavramının anlamını doğru bilmesiyle birlikte aynı zamanda “Sömürgeleştirme” (%24,5) ve “Bağımsızlık” (%19,9) kavramları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Meşrutiyet” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi dördüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.24’de yer almaktadır.

Tablo 4.24 Öğrencilerin “Meşrutiyet” kavramını anlama düzeyleri

Soru_24	f	%	
Meşrutiyet kavramının tanımını aşağıdakilerden hangisidir?	a) Halk iradesine dayalı yönetim biçimi	33	6,9
	b) Padişahla yönetilen bir ülkede padişahın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan yönetim biçimi	167	35,0
	c) Padişahın bütün yetkileri elinde bulundurduğu yönetim biçimi	182	38,2
	d) Devlet yönetiminde bir grubun hâkim olması	94	19,7
	Boş	1	,2
	Toplam	476	100

Tablo 4.24 incelendiğinde öğrencilerin “Meşrutiyet” kavramının anlamı olan “Padişahla yönetilen bir ülkede padişahın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan yönetim biçimini” anlama düzeyleri %35,0 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden %38,2’i meşrutiyeti “Padişahın bütün yetkileri elinde bulundurduğu yönetim biçimi” olarak karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Milliyetçilik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi beşinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.25’de yer almaktadır.

Tablo 4.25 Öğrencilerin “Milliyetçilik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_25	f	%	
Milletini sevmek, onu yüceltmek amacını benimsemek ve o yolda yürümek tanımının karşılığı olan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Cumhuriyetçilik	11	2,3
	b) Milliyetçilik	422	88,5
	c) Halkçılık	27	5,7
	d) Vatanseverlik	13	2,7
	Boş	4	,8
	Toplam	476	100

Tablo 4.25 incelendiğinde öğrencilerin “Milliyetçilik” kavramının anlamını anlama düzeyleri % 88,5 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden

tamamına yakını milliyetçilik kavramının anlamını bilmektedir. Öğrencilerin “Misak-1 Milli” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi altıncı soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.26’da yer almaktadır.

Tablo 4.26 Öğrencilerin “Misak-1 Milli” kavramını anlama düzeyleri

Soru_26	f	%	
Ulusal ant, milli yemin anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Hürriyet	19	4,0
	b) Bağımsızlık	121	25,4
	c) Egemenlik	78	16,4
	d) Misak-1 Milli	252	52,8
	Boş	7	1,5
Toplam	476	100	

Tablo 4.26 incelendiğinde öğrencilerin “Misak-1 Milli” kavramının anlamını bilen öğrenci oranı %52,8 olarak bulunmuştur. Bunun yanı sıra öğrenciler tarafından “Bağımsızlık” (%25,4) kavramı Misak-1 Milli kavramının önemli bir çeldirici olarak görülmektedir. Öğrencilerin “Miting” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi yedinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.27’de yer almaktadır.

Tablo 4.27 Öğrencilerin “Miting” kavramını anlama düzeyleri

Soru_27	f	%	
Gösteri amacıyla veya bir olaya dikkat çekmek için açık yerlerde yapılan toplantıya ne ad verilir?	a) Miting	211	44,2
	b) Protesto	181	37,9
	c) Yürüyüş	58	12,2
	d) Kongre	17	3,6
	Boş	10	2,1
Toplam	476	100	

Tablo 4.27 incelendiğinde öğrencilerin “Miting” kavramının anlamını anlama düzeyleri %44,2 olarak belirlenmiştir. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden yarsına yakını miting kavramının anlamını bilmekle birlikte “Protesto” (%37,9) kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Muharebe” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi

sekizinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.28’de yer almaktadır.

Tablo 4.28 Öğrencilerin “Muharebe” kavramını anlama düzeyleri

Soru_28	f	%	
Bir savaş sırasında belirli bir zaman ve bölgede meydana gelen savaşa haline ne ad verilir?	a) Saldırı	20	4,2
	b) Muharebe	154	32,3
	c) Mütareke	74	15,5
	d) Hücum	224	47,0
	Boş	5	1,0
	Toplam	476	100

Tablo 4.28 incelendiğinde öğrencilerin “Muharebe” kavramının anlamını bilen öğrenci oranı %32,3 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden küçük bir bölümü muharebe kavramının anlamını “Hücum” (%47,0) kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Mutlakıyet” kavramını anlama düzeylerine ilişkin yirmi dokuzuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.29’da yer almaktadır.

Tablo 4.29 Öğrencilerin “Mutlakıyet” kavramını anlama düzeyleri

Soru_29	f	%	
Hükümdarın bütün yetkilerini elinde bulundurduğu yönetim biçimine ne ad verilir?	a) Cumhuriyet	14	2,9
	b) Meşrutiyet	163	34,2
	c) Mutlakıyet	201	42,1
	d) Demokrasi	91	19,1
	Boş	8	1,7
	Toplam	476	100

Tablo 4.29 incelendiğinde öğrencilerin “Mutlakıyet” kavramının tanımını anlama düzeyleri %42,1 olarak belirlenmiştir. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden yarsına yakını miting kavramının anlamını “Meşrutiyet” (%34,2) ve “Demokrasi” (%19,1) kavramları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Müttefik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuzuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.30’da yer almaktadır.

Tablo 4.30 Öğrencilerin “Müttefik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_30	f	%	
Müttefik kavramının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Düşman	60	12,6
	b) Bağlaşık	135	28,3
	c) Rakip	83	17,4
	d) Antlaşma	190	39,8
	Boş	9	1,9
	Toplam	476	100

Tablo 4. 30 incelendiğinde öğrencilerin “Müttefik” kavramının tanımına karşılık gelen kavram olan “Bağlaşık” kavramını bilen öğrenci oranı %28,3 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden büyük çoğunluğu müttefik kavramını “Antlaşma” (%47,0) kavramının tanımını kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Milli Egemenlik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz birinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.31’de yer almaktadır.

Tablo 4.31 Öğrencilerin “Milli Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_31	f	%	
Egemenlik bir ülkeyi yönetme gücüdür. Egemenliğin, yani yönetme gücünün millete ait olması anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Milli Egemenlik	280	60,4
	b) Özgürlük	117	24,5
	c) Demokrasi	61	12,8
	d) Cumhuriyet	11	2,3
	Boş	0	0
	Toplam	476	100

Tablo 4.31 incelendiğinde öğrencilerin “Milli Egemenlik” kavramının tanımını anlama düzeyleri %60,4 olarak belirlenmiştir. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir bölümünün milli egemenlik kavramının anlamını bildiğini, bunun yanı sıra bazı öğrenciler de milli egemenlik kavramının anlamını “Özgürlük” (%24,5) ve “Demokrasi” (%12,8) kavramları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Muhtıra” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz ikinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.32’de yer almaktadır.

Tablo 4.32 Öğrencilerin “Muhtıra” kavramını anlama düzeyleri

Soru_32		f	%
Herhangi bir şeyi, üzerine vurgu yaparak hatırlatma ve sert nitelikli uyarı anlamına gelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Genelge	14	2,9
	b) Muhtıra	291	61,0
	c) Tebliğ	47	9,9
	d) Bildiri	122	25,6
	Boş	3	,6
Toplam		476	100

Tablo 4.32 incelendiğinde öğrencilerin “Muhtıra” kavramının anlamını bilen öğrenci oranı %61,0olarak bulunmuştur. Öğrencilerden büyük çoğunluğu muhtıra kavramının anlamını bilmekle birlikte bazı öğrencilerde muhtıra kavramının anlamını “Bildiri” (%25,6) kavramının anlamı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Pakt” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz üçüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.33’de yer almaktadır.

Tablo 4.33 Öğrencilerin “Pakt” kavramını anlama düzeyleri

Soru_33		f	%
Pakt kavramının eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Antlaşma	161	33,8
	b) Anlaşma	111	23,3
	c) Ateşkes	182	38,2
	d) Saldırı	17	3,6
	Boş	6	1,3
Toplam		476	100

Tablo 4.33 incelendiğinde öğrencilerden “Pakt” kavramının eş anlamlısı olan “Antlaşma” kavramını %33,8 öğrenci seçmiştir. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir bölümünün pakt kavramının eş anlamlısını “Anlaşma” (%23,3) ve “Ateşkes” (%38,2) kavramlarının anlamını ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Rejim” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz dördüncü soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.34’te yer almaktadır.

Tablo 4.34 Öğrencilerin “Rejim” kavramını anlama düzeyleri

Soru_34		f	%
Rejim kavramının tanımı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Halkın ortaya koyduğu irade	21	4,4
	b) Devlet işlerini düzenleme ve yürütme	138	28,9
	c) Hukuk kurallarını uygulama	55	11,5
	d) Bir devletin yönetim biçimi	259	54,3
	Boş	4	,8
Toplam		476	100

Tablo 4.34 incelendiğinde öğrencilerin “Rejim” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %54,3 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısından fazlası rejim kavramının tanımını bilse de birçoğu da özellikle rejim kavramını tanımını “Devlet işlerini düzenleme ve yürütme” (%28,9) olarak karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Seferberlik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz beşinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.35’de yer almaktadır.

Tablo 4.35 Öğrencilerin “Seferberlik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_35		f	%
Bir ülkenin bütün silahlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getiren, ülkenin bütün ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan en üst düzeydeki hazırlık ve önlemler anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Sıkıyönetim	132	27,7
	b) Seferberlik	274	57,4
	c) Olağanüstü hal	47	9,9
	d) Miting	20	4,2
	Boş	4	,8
Toplam		476	100

Tablo 4.35 incelendiğinde öğrencilerin “Seferberlik” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %57,4 olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerin bir bölümünün seferberlik kavramını özellikle “Sıkıyönetim” (%27,7) kavramı ile karıştırdıkları görülmüştür. Öğrencilerin “Sıkıyönetim” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz altıncı soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.36’da yer almaktadır.

Tablo 4.36 Öğrencilerin “Sıkıyönetim” kavramını anlama düzeyleri

Soru_36		f	%
Savaş veya savaşı gerektirecek durum ve ayaklanma olasılığı, vatanın ve milletin bölünmezliğini tehlikeye düşüren olayların yaygınlaşması gibi durumlarda temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının geçici bir süre sınırlanarak uygulanan, askeri ağırlıklı yönetim anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Seferberlik	59	12,4
	b) Sıkıyönetim	202	42,3
	c) Darbe	74	15,5
	d) Olağanüstü hal	138	28,9
	Boş	4	,8
	Toplam		476

Tablo 4.36 incelendiğinde öğrencilerin “Sıkıyönetim” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %42,3 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısına yakısını sıkıyönetim kavramının anlamını bilse de öğrencilerin %28,9’u sıkıyönetim kavramının tanımını “Olağanüstü hal” kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Taarruz” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz yedinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.37’de yer almaktadır.

Tablo 4.37 Öğrencilerin “Taarruz” kavramını anlama düzeyleri

Soru_37		f	%
Taarruz kavramının eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?	a) Harekete geçme	138	28,9
	b) Kuşatma	21	4,4
	c) Zafer kazanma	55	11,5
	d) Saldırı	259	54,3
	Boş	4	,8
	Toplam		476

Tablo 4.37 incelendiğinde öğrencilerin “Taarruz” kavramının eş anlamlısı olan “Saldırı” kavramını %54,3 öğrenci seçmiştir. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir bölümünün taarruz kavramının eş anlamlısını özellikle “Harekete geçme” (%28,9) kavramı ile karıştırmaktadırlar. Öğrencilerin “Tehcir” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz sekizinci soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.38’de yer almaktadır.

Tablo 4.38 Öğrencilerin “Tehcir” kavramını anlama düzeyleri

Soru_38		f	%
Bir topluluğu zorla göç ettirme, göç etmelerine sebep olma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Tehcir	274	57,4
	b) İşgal	20	4,2
	c) İstila	47	9,9
	d) İskân	132	27,7
	Boş	4	,8
	Toplam	476	100

Tablo 4.38 incelendiğinde öğrencilerin “Tehcir” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %57,4 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısından fazlası tehcir kavramının anlamını bilmesine karşın öğrencilerin %27,7’si tehcir kavramının tanımını özellikle “İskân” kavramı ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Misyonerlik” kavramını anlama düzeylerine ilişkin otuz dokuzuncu soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.39’da yer almaktadır.

Tablo 4.39 Öğrencilerin “Misyonerlik” kavramını anlama düzeyleri

Soru_39		f	%
Başka dini inançlara sahip olan insanları kendi dinine geçirmek ve ülkede milli, kültürel değerleri yok ederek ülke bütünlüğünü bozmak için çalışmalar yapılması anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Terör	49	10,3
	b) İrtica	100	21,0
	c) Misyonerlik	187	39,2
	d) Sömürgecilik	137	28,7
	Boş	4	,8
	Toplam	476	100

Tablo 4.39 incelendiğinde öğrencilerin “Misyonerlik” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %39,2 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden birçoğu misyonerlik kavramının tanımını bilse de, öğrencilerin %28,7’ si “Sömürgecilik” ve %21,0’ı “İrtica” kavramları ile karıştırmaktadır. Öğrencilerin “Soğuk Savaş” kavramını anlama düzeylerine ilişkin kırkıncı soruya yönelik vermiş oldukları cevaplara ilişkin betimsel bilgiler Tablo 4.40’da yer almaktadır.

Tablo 4.40 Öğrencilerin “Soğuk Savaş” kavramını anlama düzeyleri

Soru_40		f	%
Ülkeler arasında meydana gelen, uluslararası siyasi ve askeri gerginlik olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?	a) Çatışma	88	18,4
	b) Soğuk savaş	214	44,9
	c) İç savaş	140	29,4
	d) Nükleer Savaş	23	4,8
	Boş	12	2,5
Toplam		476	100

Tablo 4.40 incelendiğinde öğrencilerin “Soğuk Savaş” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı %44,9 olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısına yakını soğuk savaş kavramının tanımını bilmesine rağmen öğrencilerin %29,4’ü soğuk savaş kavramının tanımını özellikle “İç Savaş” kavramı ile karıştırmaktadır.

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.41’de yer almaktadır.

Tablo 4.41 Cinsiyete göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin bağımsız örneklem t testi analizi

1. Soru	n	M	sd	t	p	21. Soru	n	M	sd	t	p
Kız	245	,17	474	-1,80	,071	Kız	245	,62	474	2,42	,016*
Erkek	231	,24				Erkek	231	,51			
2. Soru	n	ort	sd	t	p	22. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,34	474	1,55	,122	Kız	245	,33	474	2,00	,044*
Erkek	231	,28				Erkek	231	,25			
3. Soru	n	ort	sd	t	p	23. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,11	474	-1,72	,085	Kız	245	,47	474	,697	,486
Erkek	231	,16				Erkek	231	,44			
4. Soru	n	ort	sd	t	p	24. Soru	n	ort	sd	t	p

Kız	245	,69	474	,940	,348	Kız	245	,48	474	1,45	,146
Erkek	231	,65				Erkek	231	,41			
5. Soru	n	ort	sd	t	p	25. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,79	474	,785	,433	Kız	245	,47	474	,508	,612
Erkek	231	,76				Erkek	231	,45			
6. Soru	n	ort	sd	t	p	26. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,19	474	,076	,940	Kız	245	,50	74	3,40	,001*
Erkek	231	,19				Erkek	231	,34			
7. Soru	n	ort	sd	t	p	27. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,59	474	1,59	,113	Kız	245	,56	474	2,76	,006
Erkek	231	,52				Erkek	231	,43			
8. Soru	n	ort	sd	t	p	28. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,37	474	-1,37	,172	Kız	245	,47	474	,614	,539
Erkek	231	,43				Erkek	231	,49			
9. Soru	n	ort	sd	t	p	29. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,53	474	2,61	,009	Kız	245	,35	474	,174	,862
Erkek	231	,42				Erkek	231	,35			
10. Soru	n	ort	sd	t	p	30. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,40	474	-1,29	,195	Kız	245	,44	474	1,05	,30
Erkek	231	,46				Erkek	231	,43			
11. Soru	n	ort	sd	t	p	31. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,31	474	-,242	,808	Kız	245	,57	474	2,86	,004*
Erkek	231	,32				Erkek	231	,44			
12. Soru	n	ort	sd	t	p	32. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,44	474	,561	,575	Kız	245	,27	474	,238	,812
Erkek	231	,41				Erkek	231	,26			
13. Soru	n	ort	sd	t	p	33. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,59	474	,835	,404	Kız	245	,19	474	-	,119
Erkek	231	,55				Erkek	231	,25			
14. Soru	n	ort	sd	t	p	34. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,50	474	1,99	,046*	Kız	245	,40	474	,141	,888
Erkek	231	,41				Erkek	231	,39			
15. Soru	n	ort	sd	t	p	35. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,26	474	,037	,971	Kız	245	,35	474	,014	,989
Erkek	231	,26				Erkek	231	,35			
16. Soru	n	ort	sd	t	p	36. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,76	474	1,68	,104	Kız	245	,35	474	2,96	,003*
Erkek	231	,69				Erkek	231	,23			

17. Soru	n	ort	sd	t	p	37. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,57	474	-,670	,503	Kız	245	,52	474	-	,177
Erkek	231	,60				Erkek	231	,58			
18. Soru	n	ort	sd	t	p	38. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,40	474	-,249	,803	Kız	245	,38	474	-	,481
Erkek	231	,41				Erkek	231	,41			
19. Soru	n	ort	sd	t	p	39. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,11	474	-1,38	,185	Kız	245	,24	474	,173	,863
Erkek	231	,16				Erkek	231	,24			
20. Soru	n	ort	sd	t	p	40. Soru	n	ort	sd	t	p
Kız	245	,70	474	1,71	,086	Kız	245	,36	474	-1,45	,146
Erkek	231	,62				Erkek	231	,43			

Tablo 4.41 incelendiğinde 9, 14, 21, 22, 26, 27, 31. ve 36. sorularda 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete ilişkin puan ortalamaları incelendiğinde toplam sekiz soruda bu anlamlı farklılıkların hepsinin kızlar lehine olduğu görülmektedir.

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları baba mesleğine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.42’de yer almaktadır.

Tablo 4.42 Baba mesleği türüne göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Meslek	n	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1-Esnaf	80	,38	G. Arası	,531	5	,106	4.70	.00	1-3,
2-İşçi	99	,38	G. İçi	10,609	469	,023			2-3,
3-Serbest	124	,46	Toplam	11,141	474				3-6
Meslek									
4-Memur	42	,45							
5-Emekli	13	,43							
6-Çiftçi	117	,40							

Tablo 4.42 incelendiğinde öğrencilerin babalarının meslek gruplarına ilişkin öğrencilerin kavram başarı testi puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir [F(5, 469)=,00 p<.05).]. Yapılan grup karşılaştırması testi(Post-hoc/Tukey) ile anlamlı çıkan farklılığın Serbest Meslek ile Esnaf, İşçi ve Çiftçi meslek grupları arasında olduğu ve bütün farkların baba mesleği serbest meslek öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir (p<.05).

4.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları anne mesleğine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.43’de yer almaktadır.

Tablo 4.43 Anne mesleği türüne göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Meslek	n	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplam	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1- Ev Hanımı	387	,40	G. Arası	,563	5	,113	4.98	.03	1-3,
2-İşçi	16	,37	G. İçi	10,578	469	,023			2-3
3-Serbest Meslek	6	,39	Toplam	11,141	474				
4-Memur	32	,53							
5-Emekli	4	,48							
6-Diğer	30	,43							

Tablo 4.43’de görüldüğü gibi öğrencilerin anne meslek gruplarına ilişkin kavram başarı testi puan ortalamalarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$F_{(5, 469)} = .03$ $p < .05$]. Anlamlı çıkan bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak için yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile anlamlı çıkan farklılığın Serbest Meslek ile Ev Hanımı ve İşçi meslek grupları arasında ve anne mesleği serbest meslek olan öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir ($p < .05$).

4.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları baba eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.44’de yer almaktadır.

Tablo 4.44 Baba eğitim durumuna göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Eğitim Durumu	n	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1-Okur	25	,38	G. Arası	1,363	4	,341			1-5
Yazar Değil							16,38	.03	,2-5,
2-İlkokul	63	,35	G. İçi	9,757	469	,021			3-5,
3-Ortaokul	77	,34	Toplam	11,121	473				4-5
4-Lise	170	,40							
5-Üniversite	139	,48							

Tablo 4.44 incelendiğinde öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına ilişkin başarı testi puan ortalamaları arasında anlamlı olarak bir farklılık tespit edilmiştir [$F_{(4, 469)} = .03, p < .05$]. Yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile anlamlı çıkan farklılığın baba eğitim durumu üniversite olan öğrenciler lehine olduğu tespit edilerek ayrıca baba eğitim durumu üniversite ile baba eğitim durumu diğer tüm eğitim türlerinden olan öğrenciler arasında anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < .05$).

4.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları anne eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Alt problemini ortaya koymak için tek yönlü ANOVA esas alınmıştır. Tek yönlü ANOVA sonuçları Tablo 4.45'te yer almaktadır.

Tablo 4.45 Anne eğitim durumuna göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Eğitim Durumu	n	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1-Okur Yazar	13	,38	G. Arası	,658	4	,164			1-5
Değil							7,36	.02	,2-5,
2-İlkokul	148	,37	G. İçi	10,492	470	,022			3-5,
									4-5,
3-Ortaokul	113	,42	Toplam	11,150	474				2-4
4-Lise	142	,42							
5-Üniversite	59	,49							

Tablo 4.45’de görüldüğü gibi annelerinin eğitim durumlarına ilişkin öğrencilerin başarı testi puan ortalamaları arasında anlamlı olarak bir farklılık tespit edilmiştir $F_{(4, 470)} = .02, p < .05$. Bu anlamlı farklılığın yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile anne eğitim durumu Üniversite olan öğrenciler ile anne eğitim durumu diğer tüm eğitim türlerinden olan öğrenciler arasında ve anne eğitim durumu İlkokul ve anne eğitim durumu Lise olan öğrenciler arasında anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Anne eğitim durumu üniversite olan öğrenciler lehine olduğunu tespit edilmiştir ($p < .05$).

4.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları, aylık gelir düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.46’da yer almaktadır.

Tablo 4.46 Aylık gelir düzeylerine göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Aylık Gelir Düzeyi	n	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1) 0-1000 TL	22	,33	G. Arası	,623	3	,208			1-4,
2) 1001-2000 TL	77	,36	G. İçi	10,488	469	,022	9,29	.005	2-4,
3) 2001-3000 TL	145	,40	Toplam	11,111	472				3-4.
4) 3000 TL ve Üstü	229	,45							

Tablo 4.46 incelendiğinde öğrencilerin aylık gelir düzeylerine ilişkin başarı testi puan ortalamaları arasında anlamlı olarak bir farklılık tespit edilmiştir [$F_{(3, 469)} = .005$, $p < .05$]. Bu anlamlı farklılık yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile aylık gelir düzeyleri 3000 TL ve üstü olan öğrenciler ile aylık gelir düzeyleri diğer tüm aylık gelir düzeyleri türlerinden olan öğrenciler arasında olduğu tespit edilmiştir ($p < .05$).

4.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları, öğrenim gördükleri okullara göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? şeklinde ifade edilen alt problemi tespit etmek için öğrencilere başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizine ilişkin sonuçlar Tablo 4.47’de yer almaktadır.

Tablo 4.47 Öğrenim görülen okullara göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarına ilişkin tek yönlü ANOVA testi sonuçları

Eğitim Durumu	N	M	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler ort	f	p	Fark
1-4 Eylül OO.	78	,40	G. Arası	1,317	5	,263			4-6,
2-Ülkü İmam Hatip OO.	78	,43	G. İçi	9,842	470	,021	12,56	.02	5-6
3-Danişment OO.	83	,40	Toplam	11,158	475				
4-Selçuk OO.	80	,35							
5-27 Haziran OO.	70	,36							
6-V. Zübeyir Kemelek OO.	87	,50							

Tablo 4.47 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara ilişkin başarı testi puan ortalamaları arasında anlamlı olarak bir farklılık tespit edilmiştir [$F_{(5, 470)} = .02, p < .05$]. Bu anlamlı farklılık yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile V. Zübeyir Kemelek ortaokulunda ile Selçuk ortaokulunda ve 27 Haziran ortaokulunda arasında olduğu belirlenmiştir ($p < .05$). Anlamlı farklılık V. Zübeyir Kemelek lehine olmuştur.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde bulgulardan elde edilen sonuçlar yer almaktadır. Bu sonuçlardan yola çıkarak ilgili literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile birlikte kıyaslanmıştır. Öncelikli olarak araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak kullanılan başarı testi soruları tek tek incelenerek, sonrasında araştırma dâhilinde olan değişkenler açısından sonuç-tartışmaya yer verilmiştir. Son olarak da elde edilen sonuçlarla önerilerde bulunulmuştur.

5.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin “Anlaşma” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerin anlaşma kavramını “Antlaşma” kavramı ile karıştırmaktadır. Araştırma sonucuna paralel olarak Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmasında öğrencilerin büyük oranla anlaşma kavramı ile antlaşma kavramının anlamını karıştırdığı sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Kömürcü (2002) de öğrencilerin yarısından fazlasının anlaşma kavramının çeldiricisi olarak antlaşma kavramını gördüğü sonucuna ulaşmıştır. Ortaokul 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi kitabı incelendiğinde birçok bölümde antlaşma kavramının farklarının geçmesine rağmen öğrenciler anlaşma kavramı ile karıştırmaktadır.

Öğrencilerden antlaşma kavramını yarısına yakını bilmesine rağmen büyük bir bölümü çeldiricisi olan “Anlaşma” kavramının anlamı ile karıştırmaktadır. Benzer şekilde Aycan (2010) çalışmasında antlaşma kavramının anlamını doğru bilen öğrenci oranını %32,2 bulurken, Kömürcü, (2002)’ de %40’lık bir öğrenci diliminin anlatma kavramının tanımını bilmediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlara paralel olarak Ülger, (2003), 7. sınıf sosyal bilgiler dersi kavramlarının kazanılmışlık düzeyi isimli çalışmasında % 81,1 oranında 8. sınıf öğrencilerinin antlaşma kavramının tanımını bilmediğini tespit etmiştir.

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrencilerin “Antant” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenciler antant kavramını “Sözleşme” kavramının anlamı

ile karıştırmaktadır. Benzer şekilde Aycan (2010) antant kavramının anlamını bilen öğrenci oranını (%33,6) ve Kömürcü (2002)'de (%32,2) olarak tespit etmişlerdir. Yapılan çalışmalar sonucunda genel olarak öğrencilerin antant kavramını çoğunlukla sözleşme ve ortaklık kavramları ile karıştırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Tarih boyunca yapılan antantlardan olan balkan antantı da ele alındığında öğrencilerin antant kavramı hakkında bir yanlışları olduğu söylenebilir.

Öğrenciler azınlık kavramının anlamını bilmesine rağmen büyük bir bölümü “Aşiret”, “Kavim” ve “Toplum” kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin %65,9'unun azınlık kavramının anlamını bildiğini ve bu sonuçlara paralel olarak Kömürcü (2002)'de bu oranı %57,5 olarak tespit etmiştir. İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabı incelendiğinde gerek Lozan Barış Antlaşmasında, gerekse cemiyetler konusunda üzerinde durulmasına karşın öğrencilerin büyük bir bölümünün azınlık kavramının anlamını karıştırdıkları sonucuna ulaşmışlar.

Tablo 4.5'de görüldüğü gibi öğrencilerin “Bağımsızlık” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Araştırma sonucuna tezat olarak Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmada bağımsızlığın anlamını bilen öğrenci oranını %75,7 olarak tespit edilmiştir. Buna karşın araştırma sonucuna paralel olarak Kömürcü (2002) çalışmada bu oranı %40 olarak tespit etmiştir. Araştırma kapsamında bulgular incelendiğinde öğrencilerin büyük bir bölümü bağımsızlık kavramının anlamını bilmesine rağmen ayrıca “Egemenlik”, “Demokrasi” ve “Medeniyet” kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır.

Öğrencilerin “Blok” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.6 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerin blok kavramının anlamını “İttifak” kavramı ile karıştırdıkları sonucu bulunmuştur. Araştırma sonucuna benzer olarak Kömürcü (2002), araştırmasında öğrencilerin %48'inin, Aycan (2010) da yapmış olduğu çalışmada %22,9 öğrenci oranının blok kavramının anlamını bilmediği sonucuna ulaşmışlardır. Başarı testinde yer alan kavramların doğru bilinme frekansları incelendiğinde blok kavramının anlaşılma oranının oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi öğrencilerin “Cumhuriyet” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerin cumhuriyet kavramının anlamını “Mutlakiyet” ve “Demokrasi” kavramlarının tanımları ile karıştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili araştırmalar incelendiğinde Doğan (2007) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucuna paralel olarak öğrencilerin cumhuriyet kavramının anlama düzeylerini düşük olarak bulmuştur. Ayrıca, Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmada, bu araştırmaya karşıt olarak öğrencilerin büyük bir bölümünün cumhuriyet kavramının anlamını bildiklerini tespit etmiştir.

Öğrencilerin “Demokrasi” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.8 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerin bir bölümü demokrasi kavramının anlamını bilmesine rağmen yarısından fazlası “Egemenlik” ve “Bağımsızlık” kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır. İlgili alan yazın incelendiğinde benzer şekilde Aycan (2010), Doğan (2007) ve Öktem (2006) gerçekleştirdikleri çalışmalarında demokrasi kavramının anlamını bilen öğrenci oranını düşük olarak bulmuşlardır.

Tablo 4.9’da öğrencilerin “Egemenlik” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak tespit edilmiştir. İlgili araştırmalar incelendiğinde Aycan (2010), çalışmada araştırma sonuçlarına yakın olarak öğrencilerin %56,5’inin egemenlik kavramının anlamını bildiğini, aynı şekilde Kömürcü (2002)’de yaptığı çalışmada öğrencilerin %60’ının egemenlik kavramının anlamını bildiği sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin yarısına yakını egemenlik kavramının tanımını bilmesine rağmen çoğu öğrenci egemenlik kavramını büyük çoğunlukla “Bağımsızlık” kavramının anlamı ile karıştırmaktadır. Bu da bize öğrencilerin egemenlik ve bağımsızlık kavramlarını karıştırdıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin “Emperyalizm” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.10 da görüldüğü gibi düşük seviye olarak bulunmuştur. Araştırma sonucuna paralel olarak Aycan (2010), yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin %30,4’ünün bu kavramın anlamını doğru bildiğini ayrıca, Kömürcü (2002)’de çalışmada bu oranı %20 olarak bulmuştur. Gerek bu araştırma gerekse ilgili araştırmalardan yola çıkarak öğrencilerin bu kavramı büyük çoğunlukla sömürgecilik ve işgal kavramlarının anlamları ile karıştırdıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.11 incelendiğinde öğrencilerden “Etabli” kavramının eş anlamlısı olan “Yerleşmiş” kavramını öğrencilerden yarısı doğru olarak seçmiştir. Bu oran öğrencilerin yarısına yakını etabli kavramına karşılık gelen kavramın ne olduğunu göstermektedir. İlgili araştırmalara bakıldığında Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmasında bu araştırmaya yakın olarak etabli kavramının eş anlamlısı olan yerleşmiş kavramını bilen öğrencilerin oranını %29,4 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara incelendiğinde bu soruda “Anlaşmazlık” kavramı öğrenciler açısından önemli bir çeldirici olarak görülmektedir.

Öğrencilerin “Gazi” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.12 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Bu oran öğrencilerin yarısına yakınının gazi kavramının anlamını bildiğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarına benzer olarak Aycan (2010), öğrencilerin %56,5’inin gazi kavramının anlamını bildiğini, araştırma sonuçlarına karşıt olarak da Kömürcü (2002) gazi kavramının anlamını bilen öğrenci oranını %22,5 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde öğrenciler gazi kavramının tanımını bilmesine rağmen birçok öğrenci de gazi kavramını “Madalya” kavramının anlamı ile birbirine karıştırdıkları sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 4.13 incelendiğinde öğrencilerin “Genelge” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Bu oran öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun genelge kavramının anlamını bilmediklerini sonucunu göstermektedir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar genelge kavramının anlamını en çok “Emir” ve “Haber” kavramları ile karıştırdıklarını göstermektedir. Benzer şekilde Kömürcü (2002) öğrencilerden %41’inin, ayrıca Aycan (2010) da öğrencilerden %51,4’ünün genelge kavramının anlamını bildiğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin “İslahat” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.14 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerin ıslahat kavramını “Yapılanma” ve “İmtiyaz” kavramlarının tanımları ile birbirine karıştırmaktadır. Araştırma sonucuna paralel olarak Aycan (2010) çalışmasında ıslahat kavramının anlamını bilen öğrenci oranını düşük bulmasının yanı sıra, bu kavramı en çok düzenleme kavramı ile karıştırdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların aksine Ülger (2003), “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Kavramlarının Kazanılmışlık Düzeyi”

isimli çalışmasında ıslahat kavramının anlamını bilen öğrenci oranını %61,1 olarak tespit etmiştir.

Tablo 4.15 incelendiğinde öğrencilerin “İhtilal” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları ihtilal kavramın “Kargaşa” ve “İnkılap” kavramlarının anlamı ile karıştırdıkları tespit edilmiştir. İlgili literatürde bu durumu desteklemektedir. Aycan (2010), çalışmasından bu oranı % 33,2 ve Kömürcü (2002) de %38,6 olarak bulmuşlardır. Bu sonuç bize öğrencilerin ihtilal kavramını anlama da güçlük çektiklerini ve çeldiricilerinin çok olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin “İşgal” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.16 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevaplarına bakıldığında öğrencilerden işgal kavramını “Emperyalizm” ve “Yerleşme” kavramlarının tanımları ile karıştırmaktadır. Oranlara bakıldığında öğrencilerin ciddi anlamda işgal kavramının anlamına ilişkin eksiklikleri olduğu söylenebilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Aycan (2010), araştırma sonucunun aksine öğrencilerin işgal kavramının anlamını anlama düzeylerini oldukça yüksek bulmuştur. Benzer şekilde Kömürcü (2002) de gerçekleştirdiği çalışmasında öğrencilerin yarısından fazlasının işgal kavramının anlamını bildikleri sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 4.17 incelendiğinde öğrencilerin “İsyan” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. İlgili alan yazın incelendiğinde Ülger (2003) gerçekleştirdiği çalışmasında örneklem grubunu oluşturan 8.sınıf öğrencilerinden yarısının isyan kavramının anlamını bildikleri sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Aycan (2010), bu oranı %61,7 olarak tespit etmiştir. Hem araştırma sonucuna bakılarak hem de ilgili çalışmalara bakıldığında öğrencilerden çoğunluğu isyan kavramının tanımını bilmesine rağmen “Miting”, “Propaganda” ve “İstila” kavramlarının anlamları ile karıştırmaktadır. Yine bu durum öğrencilerin isyan kavramında oldukça yanılgıları olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin “İtilaf” kavramının eş anlamlısı olan Anlaşma, uyuşma” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4. 18 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Bu oran itilaf kavramının anlamını doğru bilen öğrencilerin oldukça az olduğunu göstermektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde itilaf kavramının anlamını bilen öğrenci oranı ortalamanın altında kalmıştır. Bu sonuç bize öğrencilerin itilaf kavramı hakkında bilgi

düzelelerinin düşük olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında itilaf kavramının çeldiricisi olan “Düşman, Rakip” ve “Çatışan” kavramları ile karıştırılmaktadır.

Tablo 4.19 incelendiğinde öğrencilerin “İttihat” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Araştırma bulguları incelendiğinde özellikle öğrencilerin büyük çoğunluğu ittihat kavramını “İzmihlal” kavramı ile karıştırdıkları tespit edilmiştir. Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında da Aycan (2010), gerçekleştirdiği çalışmasında öğrencilerin büyük oranda ittihat kavramını ittifak kavramı ile karıştırdıklarını aynı şekilde Kömürçü (2002) de yaptığı çalışmasında yine öğrencilerin ittihat kavramını ittifak kavramı ile karıştırdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç öğrencilerin ittihat kavramını izmihlal ve ittifak kavramları ile karıştırdıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin “İnkılap” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.20 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. İnkılap kavramı günlük hayatta da oldukça kullanılmasına rağmen öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük çoğunluğunun bu kavramı “Uygarlık” kavramı ile karıştırmaktadır. İlgili çalışmalar (Gülmez, 2003; Kömürçü, 2002; Öktem 2006) incelendiğinde örneklem grubunda yer alan öğrencilerin büyük bir bölümünün İnkılap kavramının anlamını bilmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.21 incelendiğinde öğrencilerin “Kamuoyu” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerin kamuoyu kavramının tanımını yanlış bilmesiyle birlikte aynı zamanda “Seçim” ve “Kamuoyu” kavramları ile karıştırmaktadır. Bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerden ciddi anlamda çoğunluğunun kamuoyu kavramının anlamını karıştırdıkları ve yanılgıya düştükleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna karşıt olarak Aycan (2010) ve Kömürçü (2002) gerçekleştirdikleri çalışmalarında örneklemde yer alan öğrencilerden yarıdan fazlasının kamuoyu kavramının anlamını bildikleri sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin “Kongre” kavramını anlama düzeyleri Tablo 4.22 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerin yarısına yakını kongre kavramının

anlamını bilmemekte ya da farklı çeldiriciler ile karıştırmaktadır. İlgili çalışmalar incelendiğinde (Aycan, 2010; Kömürcü, 2002), bu sonucunu desteklemektedir. Ayrıca öğrencilerin kongre kavramını “Meclis” ve “Oturum” kavramlarının anlamları ile karıştırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçta yine kongre kavramı hakkında öğrenciler tarafından eksik bir bilgi oluştuğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 4.23 incelendiğinde öğrencilerin “Manda” kavramını anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrenciler manda kavramının anlamını doğru bilmesiyle birlikte aynı zamanda “Sömürgeleştirme” ve “Bağımsızlık” kavramları ile karıştırmaktadır. Benzer şekilde Aycan (2010) ve Kömürcü (2002) de bulduğu sonuçlar da bu durumu desteklemektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun manda kavramında eksik ya da yanlışları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin “Meşrutiyet” kavramının anlamı olan Tablo 4.24 incelendiğinde “Padişahla yönetilen bir ülkede padişahın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan yönetim biçimini” anlama düzeyleri düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarına bakıldığında öğrencilerden bir bölümü meşrutiyeti “Padişahın bütün yetkileri elinde bulundurduğu yönetim biçimi” olarak karıştırmaktadır. Yapılan çalışmalardan da yola çıkarak (Akınoğlu ve Arslan, 2007; Aycan, 2010; Kömürcü, 2002; Ülger, 2003) öğrencilerin meşrutiyet kavramına ilişkin oldukça eksiklikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.25 incelendiğinde öğrencilerin “Milliyetçilik” kavramının tanımını anlama düzeyleri yüksek olarak bulunmuştur. Öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden tamamına yakını milliyetçilik kavramının anlamını bilmektedir. Bu sonucun aksine Aycan (2010) ve Kömürcü (2002), çalışmalarında buldukları sonuçlara bakıldığında öğrencilerin sadece yarısına yakınının milliyetçilik kavramının anlamını bildikleri sonucu öğrencilerin milliyetçilik kavramını diğer ilke isimleri ile karıştırdıkları söylenebilir.

Öğrencilerin “Misak-ı Milli” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.26 incelendiğinde orta seviyede olarak bulunmuştur. Örnekleme yer alan öğrencilerden yarısından fazlasının “Bağımsızlık” kavramını Misak-ı Milli kavramının önemli bir çeldiricisi olarak görmektedir. İlgili çalışmalar incelendiğinde araştırma sonucuna paralel

olarak öğrenci gruplarının yarısından fazlasının Misak-ı Milli kavramının anlamının bildikleri sonucuna ulaşmıştır (Aycan, 2010; Kömürcü, 2002).

Tablo 4.27 incelendiğinde öğrencilerin “Miting” kavramının tanımını anlama düzeyleri düşük seviye olarak belirlenmiştir. Bu oran öğrencilerden yarısından fazlasının miting kavramının anlamını bilmediği sonucunu göstermektedir. Ayrıca öğrenciler tarafından miting kavramı ciddi oranda “Protesto” kavramı ile karıştırmaktadır. Araştırma sonucuna benzer olarak Aycan (2010) yaptığı çalışmasında miting kavramının anlamını bilen öğrenci oranını % 51,9 olarak Kömürcü (2002) de % 48,4 olarak tespit etmiştir. Bu çalışmalar da incelendiğinde öğrencilerin çoğunlukla yürüyüş ve kongre kavramlarını miting kavramının çeldiricisi olarak görmektedirler.

Öğrencilerin “Muharebe” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.28 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Bu oran öğrencilerin muharebe kavramının anlamını bilmede önemli eksiklikleri olduğunu göstermektedir. İlgili çalışmalara bakıldığında Aycan (2010) yaptığı çalışmasında öğrencilerin yarısına yakınının muharebe kavramının anlamını bilmediği sonucunu tespit etmiştir. Ayrıca öğrencilerden büyük çoğunluğu muharebe kavramının tanımını “Hücum” kavramı ile karıştırmaktadır.

Tablo 4.29 incelendiğinde öğrencilerin “Mutlakıyet” kavramının tanımını anlama düzeyleri düşük seviye olarak belirlenmiştir. Ortalamaya yakın olan bu oranda öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden yarsına yakını miting kavramının anlamını “Meşrutıyet” ve “Demokrasi” kavramları ile karıştırmaktadır. Bu bulgular öğrencilerin mutlakıyet kavramının anlamını anlamada ciddi eksiklikleri ve yanılgıları olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Aycan (2010) yaptığı çalışmasında öğrencilerin özellikle mutlakıyet kavramının anlamının meşrutıyet kavramının anlamı ile karıştırdıkları sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin “Müttefik” kavramının tanımına karşılık gelen düşük seviye olarak bulunmuştur. Anlaşılması oldukça zor bir kavram olarak görünen müttefik kavramını “Antlaşma” kavramının tanımını kavramı ile karıştırmaktadır. İlgili çalışmalara bakıldığında Aycan (2010), çalışmasında araştırma sonucuna benzer olarak müttefik kavramını bağlaşıklık kavramı olarak gören öğrenci oranının oldukça düşük olduğu

görülmektedir. Benzer şekilde Kömürcü (2002) gerçekleştirdiği çalışmasında bu oranı örneklem grubunda yer alan öğrencilerin ortalamasına yakın bulmuştur.

Tablo 4.31 incelendiğinde öğrencilerin “Milli Egemenlik” kavramının tanımını anlama düzeyleri yüksek seviye olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının bu kavramın anlamını bildiği sonucuna ulaşılmıştır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının varlığı ile öğrencilerin bu kavrama çok da uzak olmadıkları görülmüştür. Bunun yanı sıra öğrenci cevapları incelendiğinde bazı öğrenciler de milli egemenlik kavramının anlamını “Özgürlük” ve “Demokrasi” kavramları ile karıştırmaktadır. İlgili alan yazın da (Aycan, 2010; Öktem, 2006) bu durumu desteklemektedir.

Öğrencilerin “Muhtıra” kavramının anlamını bilen öğrenci oranı Tablo 4.32 incelendiğinde yüksek seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerden büyük çoğunluğu muhtıra kavramının anlamını bilmekle birlikte bazı öğrencilerde muhtıra kavramının anlamını “Bildiri” kavramının tanımını kavramı ile karıştırmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde bu sonucun aksine Aycan (2010) muhtıra kavramının anlamını bilen öğrenci oranını çok düşük olarak bulmuştur. Ders kitabında yer alan muhtıra kavramının da varlığına dikkat çekerek öğrencilerin bu kavram hakkında bilgi eksikleri olduğunu vurgulamıştır.

Tablo 4.33 incelendiğinde öğrencilerden “Pakt” kavramının eş anlamlısı olan “Antlaşma” kavramını çok az sayıda öğrenci seçmiştir. Araştırma sonuçlarına benzer şekilde Aycan (2010)’da pakt kavramının anlamını bilen öğrenci oranını %33,6 olarak bulmuştur. Ayrıca öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden büyük bir bölümünün pakt kavramının eş anlamlısını “Anlaşma” ve “Ateşkes” kavramları ile karıştırmaktadır.

Öğrencilerin “Rejim” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.34 incelendiğinde orta seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısından fazlası rejim kavramının tanımını bilse de birçoğu da rejim kavramını tanımını özellikle “Devlet işlerini düzenleme ve yürütme” kavramının anlamı ile karıştırmaktadır. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda öğrencilerin rejim kavramını anlama düzeyleri orta olarak belirlenmiştir (Aycan, 2010; Kömürcü, 2002). Bunun yanı sıra cumhuriyet kavramının anlamı rejim kavramının önemli bir çeldiricisi olarak görünmektedir.

Tablo 4.35 incelendiğinde öğrencilerin “Seferberlik” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı orta seviye olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmalar incelendiğinde Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmasında araştırma sonucuna benzer olarak öğrencilerin yarısından fazlasının rejim kavramının anlamını bilmediği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerin bir bölümünün seferberlik kavramını özellikle “Sıkıyönetim” kavramı ile karıştırdıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin “Sıkıyönetim” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.36 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısına yakısını sıkıyönetim kavramının tanımını bilse de öğrencilerin çok azı sıkıyönetim kavramının tanımını “Olağanüstü hal” kavramı ile karıştırmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırma sonuçlarına benzer olarak Aycan (2010) gerçekleştirdiği çalışmasında örneklem grubunda yer alan öğrencilerin %36,9’unun sıkı yöntemi kavramının anlamını bildiği ayrıca bu kavramı darbe kavramı ile karıştırdıkları sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 4.37 incelendiğinde öğrencilerin “Taarruz” kavramının eş anlamlısı olan “Saldırı” kavramını öğrencilerin yarısından fazlası seçmiştir. Öğrencilerden yarısından fazlasının taarruz kavramını bildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna benzer olarak Aycan (2010) yaptığı çalışmasında taarruz kavramının anlamını bile öğrenci oranını %43,9 olarak aynı şekilde Kömürcü (2002)’de gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin %40,4’ünün taarruz kavramının anlamını bildiği sonucunu tespit etmişlerdir. Ayrıca öğrenci cevapları incelendiğinde öğrencilerden bir bölümünün taarruz kavramının eş anlamlısını özellikle “Harekete geçme” kavramı ile karıştırmaktadırlar. Bu sonuçta biz öğrencilerin kavramları anlama düzeylerinin düşük olduğu sonucunu göstermektedir.

Öğrencilerin “Tehcir” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.38 incelendiğinde orta seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısından fazlası tehcir kavramının tanımını bilmesine karşın bir grup öğrenci tehcir kavramının tanımını özellikle “İskân” kavramı ile karıştırmaktadır. İlgili çalışmalar incelendiği Aycan (2010) yaptığı çalışmasında, araştırma sonucuna paralel olarak % 45,8 oranında öğrencinin tehcir kavramının anlamını bildiği sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 4.39 incelendiğinde öğrencilerin “Misyonerlik” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı düşük seviye olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmalar incelendiği Aycan (2010) yaptığı çalışmada, araştırma sonucuna paralel olarak % 28,5 oranında öğrencinin misyonerlik kavramının anlamını bildiği sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanı sıra yapılan araştırma ile öğrencilerden bir bölümü misyonerlik kavramının tanımını bilse de, öğrencilerin bir bölümü “Sömürgecilik” ve “İrtica” kavramları ile karıştırmaktadır. Bu durum da öğrencilerin kavram arası yanlışları olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin “Soğuk Savaş” kavramının tanımını bilen öğrenci oranı Tablo 4.40 incelendiğinde düşük seviye olarak bulunmuştur. Öğrencilerden yarısına yakını soğuk savaş kavramının tanımını bilmesine rağmen öğrencilerin bir bölümü soğuk savaş kavramının tanımını özellikle “İş Savaş” kavramı ile karıştırmaktadır. İlgili çalışmalar incelendiğinde Aycan (2010) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucuna yakın olarak öğrencilerin soğuk savaş kavramını % 54,2 oranında doğru olarak bildiği sonucuna ulaşmıştır.

5.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında incelenen değişkenler açısından bakıldığında 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyet bakımından başarı testi puan ortalamalarından bazı sorular için anlamlı farklılıklar çıkarken, bazı sorular için ise anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Tablo 4.41 incelendiğinde anlamlı farklılıkların Egemenlik, İslahat, Kamuoyu, Kongre, Misak-ı Milli, Miting ve Milli Egemenlik (9, 14, 21, 22, 26, 27, 31. ve 36. maddelerde) kavramlarında kızlar lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde Aycan (2010) yapmış olduğu araştırmasında İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için kavramların anlaşılma düzeylerinin bazı kavramlarda (azınlık, genelge, meşrutiyet ve rejim) kızlar lehine, bazı kavramlarda da (blok, ihtilal, tehcir ve soğuk savaş) erkekler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine benzer şekilde Çakmak (2006), Keskin (2003) ile Kurnaz ve Yılmaz (2006), yaptıkları araştırmalarda da cinsiyet değişkenine göre kavramları anlama düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

5.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında incelenen diğer bir değişkende öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının baba mesleği türüne göre incelendiğinde, öğrencilerin babalarının meslek türleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı çıkan bu farklılaşmanın Serbest Meslek ile Esnaf, İşçi ve Çiftçi meslek grupları arasında olduğu belirlenmiştir. İlgili alan yazın incelendiğinde benzer şekilde Aycan (2010), gerçekleştirdiği çalışmasında İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramların anlaşılma düzeylerinin öğrencilerin babalarının mesleklerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Anlamlı çıkan bu farkın Memur ve Çiftçi meslek grupları arasında olduğu ve Memur meslek grubunun daha yüksek ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tez çalışmasına tezat olarak Çakmak (2006) gerçekleştirdiği çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin baba meslekleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.4 Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında diğer bir değişkende öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının anne meslek türüne göre incelendiğinde, öğrencilerin annelerinin meslek türleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan grup karşılaştırması testi (Post-hoc/Tukey) ile anlamlı çıkan farklılığın Serbest Meslek ile Ev Hanımı ve İşçi meslek grupları arasında olduğu belirlenmiştir. İlgili alan yazın incelendiğinde tez çalışmasına paralel olarak Aycan (2010), gerçekleştirdiği çalışmasında İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramların anlaşılma düzeylerinin öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Anlamlı çıkan bu farkın Memur ve Çiftçi meslek grupları arasında olduğu ve Memur meslek grubunun daha yüksek ortalamaya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tez çalışmasına karşıt olarak Çakmak (2006) gerçekleştirdiği çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin anne meslekleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.5 Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında incelenen 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının baba eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ortalama puanları incelendiğinde babaları üniversite mezunu olan öğrencilerin, baba eğitim durumu okuryazar olmayan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu olan öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde Aycan (2010)'un çalışmasında eğitim düzeyinin yükselmesi ile kavram anlama düzeyi arasında artışın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Çakmak (2006) da baba eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin kavramları anlama ve başarılarının daha düşük eğitim düzeyine sahip babalara oranla daha yüksek bulunmuştur.

5.6 Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında incelenen 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının anne eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ortalama puanları incelendiğinde anneleri üniversite mezunu olan öğrencilerin, anne eğitim durumu okuryazar olmayan, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu ve lise mezunu olan öğrencilere göre, aynı zamanda anne eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler ile anne eğitim durumu lise olan öğrenciler arasında anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucuna tezat olarak Aycan (2010)'un çalışmasında anne eğitim düzeyi ile öğrencilerin kavram anlama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Çakmak (2006) da bir soru dışında anne eğitim düzeyi ile öğrencilerin kavram anlama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.7 Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırma kapsamında 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamalarının, öğrenim gördükleri okullara göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bu anlamlı farklılık V. Zübeyir Kemelek ortaokulu ile Selçuk ortaokulunda ve 27 Haziran ortaokulunda arasında olduğu

belirlenmiştir. Buna göre V. Zübeyir Kemelek ortaokulunda öğrenim gören öğrencilerin başarı testi puan ortalamalarının Selçuk ortaokulunda ve 27 Haziran ortaokulunda öğrenim göre öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına paralel olarak; Aycan (2010) ve Çakmak (2006) gerçekleştirdikleri çalışmalarında esas aldıkları örneklem grubundaki okul çeşitlerine göre öğrencilerin kavram anlama düzeylerinde anlamlı olarak bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

5.8 Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Aylık gelir düzeylerine göre öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait kavram başarı testi puan ortalamaları incelendiğinde öğrencilerin aylık gelir düzeylerine ilişkin başarı testi puanları arasında anlamlı olarak bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre aylık gelir düzeyleri 3000 TL ve üstü olan öğrenciler ile, aylık gelir düzeyi 0-1000 TL, 1001- 2000 TL ve 2001-3000 TL olan öğrenciler arasında anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına benzer olarak Aycan (2010) ve Çakmak (2006) gerçekleştirdikleri çalışmalarında, ailenin aylık gelir düzeyi arttıkça kavram anlama düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.3 Öneriler

Araştırma sonuçları ele alınarak önerilerde bulunulmuştur.

1. Yapılan bu çalışma ile ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İnkılap Tarihi dersi kavramalarını anlama düzeyleri tespit edilmiştir. Yapılacak yeni çalışmalarda örneklem grubu değiştirilerek eğitimin farklı kademelerinde de yapılabilir.

2. Bu tez çalışması altı farklı ortaokulda 476 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir yapılacak olan çalışmalarda daha büyük örneklem grubu ile çalışılması önerilmektedir.

3. Yapılan bu çalışmada veri toplama aracı olarak nicel veri toplama araçlarından başarı testi esas alınmıştır. Gerçekleştirilecek yeni çalışmalarda verilerin nitel veri toplama araçları ile toplanması önerilmektedir.

4. Yapılandırmacı yaklaşım esas alınarak düzenlenen öğretim programında, kavram ve kavram öğretimine büyük önem verildiğinden dolayı bu dersi işleyen öğretmenlere kavram ve kavram öğretim yöntemleriyle ilgili hizmet içi kurslar verilmesi sağlanmalıdır.

5. Öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarında kavram öğrenme ile ilgili farklı türdeki etkinliklere yer vererek öğrenmeyi artırması önerilmektedir.

6. Gerek araştırma sonuçlarından gerekse ilgili alan yazından hareketle öğrencilerin bazı kavramları (Etabli, Genelge, İhtilal) anlama da güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim programı güncellenirken bu kavramların öğretiminin yeniden gözden geçirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akinoğlu, O. ve Arslan, Y. (2007). Türkiye’de ortaöğretim öğrencilerinin tarih kavramlarını kazanma durumu ve değerlendirilmesi. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 138-154.
- Alım, M. (2008). Öğrencilerin lise coğrafya öğretim programında yer alan yer yuvarlağı ve harita bilgisi ünitelerindeki bazı kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanılığları. *Milli Eğitim Dergisi*, 177(1), 166-177.
- Arslan, S. (2010). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülık dersinde kavram yanılığlarına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Aycan, Y. (2010) *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülık dersinde geçen kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanılığları (Gördes örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Manisa.
- Babaoğlu, R. (2013).Yükseköğretimde “Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi“dersi (amaç, kapsam ve güncel tartışmalar ışığında) *Tarih Okulu Dergisi* 16, 589-603
- Bektaş, Ö. ve Bilgili, A. S. (2004). İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi “osmanlı kúltür ve medeniyeti” ünitesinde geçen tarih terimleri ile ilgili kavram yanılığları. *Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 9, 119-141.
- Büyüköztürk, ř., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, ř. ve Demirel F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çağlayan, Ç. (2006). *Sekizinci sınıf fen bilgisi dersi genetik ünitesinin öğretiminde kavram haritalarının kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına ve kavram*

- kazanmalarına etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Çakır, Y. (2005). *İlköğretim öğrencilerinin sahip oldukları kavram yanlışlarının belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Çakmak, F. (2006). *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi nüfus ve yerleşme konusunda geçen kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışları (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Afyon.
- Çalık, T. (2003). Öğrenen örgütler olarak eğitim kurumları, *Manas Sosyal Bilimler Dergisi*, 4,(8). 121-128.
- Demircioğlu, İ. H. (2010). Tarih öğretiminin amaçları. M. Safran (Ed.) tarih nasıl öğretilir? Tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri. İstanbul: Yeni İnsan.
- Demirel, Ö. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Usem Yayınları.
- Dervişoğlu, F. M. (2015). *Türk tarih düşüncesinin modernleşmesi*, İstanbul,
- Doğan, O. (2007). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersi “bir ülke bir bayrak” ünitesindeki kavramların öğrenilmesinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Doğanay, A. (2005). *Öğretimde kavram ve genellemelerin geliştirilmesi, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. (Ed: Öztürk, C. Ve Dilek, D.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğaner, Y. (2005). Yükseköğretimde Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin öğretiminde karşılaşılan problemler ve yeni yaklaşımlar. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 21 (62), 589-611.

- Doğar.Ç., ve Başbüyük, A. (2005). İlköğretim ve ortaöğretim ğrencilerinin hava ve iklim olaylarını anlama düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 347-358
- Dönmez, C. ve Yazıcı, K. (2013). Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatrklk ders kitaplarında tarihi karakterlerin kullanımını etkileyen faktörler. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14. (3), 243-265.
- Durmuşçelebi, M. (2007). *Türkiye ve Almanya'da ilköğretimde anadili ğretimi -eğitim programları ve ders kitapları açısından bir karşılaştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Erdem, M. ve Akman, Y. (1997). *Gelişim-ğrenme-ğretme. (5. Basım)*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ekiz, D. ve Akbaş, Y. (2005). İlköğretim 6. sınıf ğrencilerinin astronomi ile ilgili kavramları anlama düzeyi ve kavram yanılığları. *Milli Eğitim Dergisi*, 165, 61-78.
- Eryılmaz, A. ve Sürmeli, E. (2002). -aşamalı sorularla öğrencilerin ısı ve sıcaklık konularındaki kavram yanılığlarının llmesi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitim Kongresi*, Ankara.
- Fidan, N. (1996). *Okulda ğrenme ve ğretme*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Gülmez, N., (2003). Üniversite gençliğinin atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersine bakışı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*. 57(19), 1043-1088.
- İncegl, S. (2010). *Sosyal bilgiler dersinde örnek bir sözlü tarih uygulaması* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskin, K. (2003). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrencilere tarih kavramlarının kandırılma düzeyinin araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

- Kondu, Z. ve Sakar, T. (2013). Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi niçin verilir?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(3).
- Kömürcü, H. Z. (2002). *İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramların kazandırılma düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- MEB. (2017). *Türkiye cumhuriyeti inkılap tarihi ve atatürkçülük dersi programı* .Ankara.
- Öksüz, C. (2010). İlköğretim yedinci sınıf üstün yetenekli öğrencilerin nokta, doğru ve düzlem konularındaki kavram yanlışları. *İlköğretim Online*, 9(2), 508-525.
- Öktem, G. (2006). *İlköğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde yer alan kavramları anlama ve kazanma düzeyleri (yeni programın pilot uygulaması samsun ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tokat.
- Saka, A. (2006). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının genetik konusundaki kavram yanlışlarının giderilmesinde 5e modelinin etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretme. (kuramdan uygulamaya)*. Ankara: Gönül Yayıncılık..
- Şahin, Ç. ve Çakmak, N. (2016). Altı şapkalı düşünmeye ve örnek olaya dayalı çalışma yapılarının eleştirel düşünme becerisi açısından incelenmesi: ısı ve sıcaklık. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi*, 1(1), 31-62.
- TDK. (2018). <http://www.tdk.gov.tr> adresinden 8 Mart 2018'de alınmıştır.
- Tangülü, Z. (2011). *8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde gazete kullanımı ve buna ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Türkoğuz, S. ve Cin, M. (2013). Argümantasyona dayalı kavram karikatürü etkinliklerinin öğrencilerin kavramsal anlama düzeylerine etkisi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 155-173.
- Ülgen, G. (2004). *Kavram Geliştirme (Kuramlar ve Uygular)*. 4.Baskı. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yenilmez, K. ve Yaşa, E. (2008). İlköğretim öğrencilerinin geometrideki kavram yanılgıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2). 61-83.
- Yeşilbursa, C. C. (2008). *Sosyal bilgiler öğretiminde tarihi yerlerin kullanımı*. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 23, 209-221.
- Yılmaz, M. (2005). *İlk, orta ve yükseköğretimde inkılâp tarihi dersleri. Türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi*. Saray, Mehmet ve Tosun, H. (Ed.). Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Yılmaz, Ş. ve Kurnaz, D. (2006). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Atatürk ilke ve inkılaplarını kavrama düzeyleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3).
- Yurd, M. ve Olğun, Ö. S. (2008). Probleme dayalı öğrenme ve bil-iste-öğren stratejisinin kavram yanılgılarının giderilmesine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(35), 386-396.
- Yükselir, A. (2006). *İlköğretim sosyal bilgiler programında geçen kavramların kazanımı ve kalıcılığında kavram analiz yönteminin etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.

EKLER

Ek 1- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarı Testi

Sevgili öğrenciler bu Başarı Testi Formu, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalında “ Ortaokul 8.Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramları Anlama Düzeyleri” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgilidir.	
Bu form üzerine kimlik bilgilerinize ihtiyaç yoktur. Başarı Testi Formunda vereceğiniz cevaplar gizli tutulacaktır. Bu çalışmanın sağlıklı sonuçlanabilmesi için bütün soruları cevaplamanız büyük önem taşımaktadır. Zamanınızı ayırdığınız için teşekkür eder, derslerinizde başarılar dilerim.	
Ahmet Turan ALTUNPARA Araştırmacı	Prof.Dr.F.Mehmet DERVİŞOĞLU Tez Danışmanı
1.Cinsiyet: Kız() Erkek ()	
2.Anne Eğitim Durumu: Oku-Yazması Yok() İlkokul() İlköğretim() Lise() Üniversite ()	
3.Anne Mesleği: Ev Hanımı() İşçi() Serbest Meslek() Memur() Emekli() Çiftçi ()	
4.Baba Eğitim Durumu: Oku-Yazması Yok() İlkokul() İlköğretim() Lise() Üniversite ()	
5. Baba Mesleği: Esnaf () İşçi() Serbest Meslek() Memur() Emekli() Çiftçi ()	
6.Ailenin aylık geliri: 0-1000 TL () 1001-2000 TL () 2001-3000 TL () 3001 TL ve üstü ()	

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarı Testi

1) Savaşı tarafların ateşi belli bir süre kesmesi, ateşkes, bırakışma, mütakere anlamında olan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

a) Barış b) Anlaşma c) Sözleşme d) Antlaşma

2) İki veya daha fazla devletin saldırmazlık, savaşta ittifak gibi konulardaüstlenmelerini belirttikleri belgeye ve belgede belirtilen duruma ne ad verilir?

a) Anlaşma b) İttifak c) Antlaşma d) Antant

3) Devletlerarası bir veya birkaç anlaşmanın imzalanmasıyla oluşan ittifaklaraverilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

a) Ortaklık b) Barış c) Antant d) Sözleşme

4) Bir ülkede egemen millete göre, ayrı soydan, ayrı dinden ve sayıca az olantopluluğa ne denir?

a) Aşiret b) Kavim c) Azınlık d) Toplum

5) Kimseye bağlı olamama, müstakil olma anlamında kullanılan kavramaşağıdakilerden hangisidir?

a) Egemenlik b) Demokrasi
c) Bağımsızlık d) Medeniyet

6) Politik çıkarları nedeniyle birlik kuran devletler topluluğuna ne ad verilir?

a) İttifak b) Grup c) Blok d) NATO

7) Milletın egemenliğı kendi elinde tuttuğı yönetim biçimine ne ad verilir?

a) Krallık b) Demokrasi
c) Cumhuriyet d) Mutlakiyet

8) Halkın egemenliğı temeline dayanan, hoşgörölü, kendi haklarına sahip çıkabilen ve başkalarına saygılı olan insanların yaşama biçimine ne ad verilir?

a) Demokrasi b) Egemenlik
c) Laiklik d) Bağımsızlık

9) Bir ulusun yönetimi elinde bulundurması durumu ifadesinin karşılığı olarak kullanılan kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) Bağımsızlık b) Hürriyet
c) Egemenlik d) İnkılap

10) Bir milletin, başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliğı altına alarak yayılması veya yayılmacılık anlamında kullanılan kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) İstila b) Emperyalizm c) Fetih d) İşgal

11) Etabli kavramının anlamı aşığıdakilerden hangisidir?

a) Yerleşmiş b) Anlaşmazlık
c) Değiş- Tokuş d) Barış

12) Olağanüstü yararlılıklar göstererek düşmanla savaşan askerlere, komutanlaraveya şehirlere devlet tarafından verilen onur unvanına ne ad verilir?

a) Şehit b) Nişan c) Madalya d) Gazi

13) Kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazıya ne ad verilir?

a) Genelge b) Emir c) Tebliğ d) Haber

14) Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, düzeltme ve iyileştirme, reform anlamında kullanılan kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) Düzenleme b) İmtiyaz
c) İslahat d) Yapılanma

15) Bir devletin siyasi teşkilatını, kanuni şekillere riayet etmeden değiştirmek üzere zorla yapılan halk hareketi anlamındaki kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) Darbe b) Kargaşa c) İhtilal d) İnkılap

16) Yabancı bir gücün bir yeri zorla ele geçirmesi anlamındaki kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) İskân b) Emperyalizm
c) İşgal d) Yerleşme

17) Bir grup kişinin kanunlara uymaması, emirlere karşı gelmesi, başkaldırı, karşı çıkma, karşı koyma anlamında kullanılan kavram aşığıdakilerden hangisidir?

a) İsyân b) Miting c) Propaganda d) İstila

18) İtilaf devletleri tanımlamasında geçen itilaf kavramının anlamı aşığıdakilerden hangisidir?

- a) Düşman, rakip b) Çatışan
c) Emperyalist d) Anlaşma, uyuşma

19) Birleşme, birlik kurma bir olma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) İttifak b) İlhak c) İzmihlal d) İttihat

20) Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklüdeğişiklik, dönüşüm anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Uygarlık b) İnkılâp c) İhtilal d) Darbe

21) Bir sorunla ilgili olarak halkın taşıdığı kanıyı ifade eden ve halk anlamına dagelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Koalisyon b) Kamuoyu
c) Egemenlik d) Seçim

22) Ortak konuları, ortak çıkarları ve yapılması gereken işleri görüşmek üzereçeşitli yerlerden yöneticilerin, delegelerin, elçilerin, katılımcıların düzenlemiş oldukları toplantıya ne ad verilir?

- a) Kurultay b) Oturum c) Kongre d) Meclis

23) I. Dünya Savaşı'ndan sonra bazı az gelişmiş ülkeleri, kendilerini yönetecek birdüzeye eriştirip bağımsızlığa kavuşturuncaya kadar Milletler Cemiyeti adınayönetmek gerekçesiyle bazı gelişmiş ülkelere verilen ve haksız olan bu vekillikgörevine ne ad verilir?

- a) Vekalet b) Bağımsızlık
c) Sömürgeleştirme d) Manda

24) Meşrutiyet kavramının tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Halk iradesine dayalı yönetim biçimi

b) Padişahla yönetilen bir ülkede padişahın başkanlığı altında parlamentoyönetimine dayanan yönetim biçimi
c) Padişahın bütün yetkileri elinde bulundurduğu yönetim biçimi
d) Devlet yönetiminde bir grubun hakim olması

25) Milletini sevmek, onu yüceltmek amacını benimsemek ve o yolda yürümektanımının karşılığı olan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Cumhuriyetçilik b) Milliyetçilik
c) Halkçılık d) Vatanseverlik

26) Ulusal ant, Milli yemin anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Hürriyet b) Bağımsızlık
c) Egemenlik d) Misak-ı Milli

27) Gösteri amacıyla veya bir olaya dikkat çekmek için açık yerlerde yapılantoplantıya ne ad verilir?

- a) Miting b) Protesto c) Yürüyüş d) Kongre

28) Bir savaş sırasında belirli bir zaman ve bölgede meydana gelen savaşıma halinene ad verilir?

- a) Saldırı b) Muharebe
c) Mütakere d) Hücum

29) Hükümdarın bütün yetkilerini elinde bulundurduğu yönetim biçimine ne ad verilir?

- a) Cumhuriyet b) Meşrutiyet
c) Mutlakiyet d) Demokrasi

30) Müttefik kavramının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Düşman b) Bağlaşık
c) Rakip d) Antlaşma

31) Egemenlik, bir ülkeyi yönetme gücüdür. Egemenliğin; yani yönetme gücününmillete ait olması anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Milli Egemenlik b) Özgürlük
c) Demokrasi d) Cumhuriyet

32) Herhangi bir şeyi üzerine vurgu yaparak hatırlatma ve sert nitelikli uyarı anlamına gelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Genelge b) Muhtıra c) Tebliğ d) Bildiri

33) Pakt kavramının eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Antlaşma b) Anlaşma
c) Ateşkes d) Saldırı

34) Rejim kavramının tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Halkın ortaya koyduğu irade
b. Devlet işlerini düzenleme ve yürütme
c. Hukuk kurallarını uygulama
d. Bir devletin yönetim biçimi

35) Bir ülkenin bütün silahlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getiren, ülkenin bütün ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan en üst düzeydeki hazırlık ve önlemler anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sıkıyönetim b) Seferberlik
c) Olağanüstü hal d) Miting

36) Savaş veya savaşı gerektirecek durum ve ayaklanma olasılığı, vatanın vemilletin bölünmezliğini tehlikeye düşüren olayların yaygınlaşması gibi durumlarda temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının geçici bir süre sınırlanarak uygulanan, askeri ağırlıklı yönetim anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Seferberlik b) Sıkıyönetim
c) Darbe d) Olağanüstühal

37) Taarruz kavramının eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Harekete geçme b) Kuşatma
c) Zafer kazanma d) Saldırı

38) Bir topluluğu zorla göç ettirme, göç etmelerine sebep olma anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Tehcir b) İşgal c) İstila d) İskân

39) Başka dini inançlara sahip olan insanları kendi dinine geçirmek ve ülke içindeki milli, kültürel değerleri yok ederek ülke bütünlüğünü bozmak için çalışmalar yapılması anlamında kullanılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Terör b) İrtica
c) Misyonerlik d) Sömürgecilik

40) Ülkeler arasında meydana gelen, uluslar arası siyasi ve askeri gerginlik olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

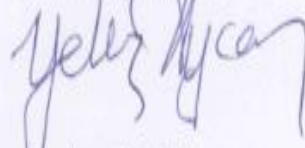
- a) Çatışma b) Soğuk savaş
c) İç savaş d) Nükleer savaş

Ek 2- Ölçek İzin Belgesi

Sayın Ahmet Turan Altunpara,

264582 nolu (İlköğretim 8. Sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde yer alan kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışları: Gördes örneği) tezimde kullanmış olduğum veri toplama ve ölçme araçlarından, hazırlayacağımız tez için yararlanmanıza ve kullanmanıza izin veriyorum.

21.12.2017

Yeliz AYCAN

Ek 3- Okullar için İzin Belgesi

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 92255297-605.01-E.4036896
Konu : Araştırma İzni (A.Turan ALTUNPARA)

25.02.2019

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğünün 12/02/2019 tarihli ve 97388707-044-E.18026 sayılı yazısı
b) Valilik Makamının 22/02/2018 tarihli ve 92255297-605.01-E.3952355 sayılı onayı.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 22/08/2017 tarihli ve 35558626-10.06.01-E.12607291 sayılı 2017/25 no'lu genelgesi.

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi A.Turan ALTUNPARA'nın Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramları Anlama Düzeyleri" konulu çalışması kapsamında, onaylı bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen veri toplama araçlarının, gönüllülük esas olmak kaydıyla İlimiz Vali Zübeyir Kemelek Ortaokulu, Ülkü İmam Hatip Ortaokulu, Danışment Ortaokulu, Selçuk Ortaokulu, 27 Haziran Ortaokulu ve Dört Eylül Ortaokulunda uygulanması valilik makamının ilgi (b) onayı ile uygun görülmüş olup onay örneği yazımız ekinde gönderilmiştir.

Söz konusu araştırma çalışmasının bitiminde, araştırma yapan kişi tarafından sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Dursun YILDIRIM
Millî Eğitim Müdür V.

Ek: İlgi (b) Onay Örneği (1 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

-Cumhuriyet Üniversitesi
Rektörlüğüne

Bilgi:

- Vali Zübeyir Kemelek Ortaokulu Md.
- Ülkü İmam Hatip Ortaokulu Md.
- Danışment Ortaokulu Selçuk Ortaokulu Md.
- Selçuk Ortaokulu Md.
- 27 Haziran Ortaokulu Md.
- Dört Eylül Ortaokulu Md.

Adres: Muhsin Yazıcıoğlu Bulvarı Merkez/ SİVAS
Elektronik Adı: <http://sivas.meb.gov.tr>
e-posta: ilmece58@meb.gov.tr

Bilgi için: C.B.DUMAN
Tel: 0 (346) 280 58 00
Faks: 0 (346) 280 59 48

Özgeçmiş

Ad Soyad	:Ahmet Turan ALTUNPARA	
Doğum Tarihi	:15/06/1969	
Doğum Yeri	:Karapınar(Sivas)	
Lise	:Halil Rıfat Paşa Lisesi (Sivas)	1985-1988
Lisans	:Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği	1991-1995
Yüksek Lisans	: Cumhuriyet Üniversitesi , Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi	2016-2019

Meslek Geçmişi

1995-1997	Esentepe Mumcular İlköğretim Okulu/ Tarih öğrt.	Melikgazi/Kayseri
1997-2000	Sivas Anadolu İmam Hatip Lisesi/ Tarih öğrt.	Merkez/Sivas
2000-2008	75.Yıl İlköğretim Okulu / Tarih öğrt.	Merkez/Sivas
2008-2009	Fevzipaşa İlköğretim Okulu/ Tarih öğrt.	Merkez/Sivas
2009-2015	Necip Fazıl Kısakürek MTAL Müd.Yrd.	Merkez/Sivas
2015-2016	Atatürk Ortaokulu/Müd.Yrd.	Merkez/Sivas
2016-	Vali Zübeyir Kemelek Ortaokulu/Müd.Yrd.	Merkez/Sivas